

Állásfoglalás

Ungár Aladár

Lélek vagy Szellem?

Modern nyelveken egymásután jelennek meg újabb bibliafordítások. Főleg két szempont vezeti a modern fordítókat. Az egyik: a ma ember számára érthető nyelven akarják hozzáférhetővé tenni a Bibliát. A másik: mivel a nyelv élő és állandó változásoknak, fejlődésnek van alávetve, szükséges a meglévő fordításokat egybevetni és revidálni a nyelv kutatás legújabb állása szerint. Mindkét szempont fontos és nagy körültekintést igényel. Orvendetes ez a megnövekedett érdeklődés a Biblia iránt.

Magyar bibliafordítóink is komoly és alapos munkát végeznek. A már régebben megjelent revidált szövegű Újtestamentum nagy haladást jelent, bár nem vette figyelembe mindazt, ami éppen a magyar bibliafordításnak óriási nagy hiánya más nyelvekkel szemben. A bibliafordítók arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a Károli Biblia régies, megszokott szavain, kifejezésein nem szabad változtatni. Ez az ún. archaisztikus szempont (a régizhez, a megszokotthoz való ragaszkodás) továbbra is fenntartotta azokat a visszasságokat, amelyek — tudomásom szerint — egyedül a magyar bibliafordítás sajátosságai. Mind e sajátosságok bibliai, teológiai és nyelvészeti szempontból való feldolgozása óriási, alapos munkát igényelne. Különböző szaklapokban eddig már sok ilyen irányú tanulmány jelent meg és értékes hozzájárulást adott.

Most én egyszerű és népszerű módon azal a problémával akarok foglalkozni,

amelyet egy kedves olvasónk, P. K.-né vetett fel levelében. Azt kérdezi tőlünk: miért írjuk néha Szentlélek helyett így: Szentszellem? Ő ezt szektás módnak találja és nem helyesli.

Tudnunk kell először is, hogy egyetlen nyelven sem fordították léleknek a héber nyelvű szöveg ruach szavát vagy a görög pneuma szót. Mind a kettő helyesen szellem. Így tudom, hogy amikor Károli lefordította magyar nyelvre a Bibliát, a szellem szó nem volt ismeretes. Csak később, a nyelvújítás során formálták a szót, annak egyik alapjelentése, a szél alapján.

Magyar bibliafordítók arra is hivatkoznak, hogy a szellem szó kísértetet is jelent. Ez is visszatartja őket attól, hogy az eredeti szót a Bibliában szellemnek fordítsák.

A lélektan (pszichológia) és annak minden alkalmazási területe soha nem cserélheti fel a két fogalmat. A lélek és a szellem teljesen különböznek egymástól és a szavak nem használhatók egyszer az egyik, másszor a másik megjelölésére. A bibliai lélektan a legnagyobb zavarba jut, ha a megfelelő szavaknak megfelelő helyes fordítását nem alkalmazza. Ismétlem, ez a jelenség — a magyar nyelvet kivéve — ismeretlen.

A lélek az összekötő kapocs a test és a szellem között (Delitzsch). A lélek sokszor magát a személyt jelenti a Bibliában („Amely lélek vétkezik, haljon meg”... stb). A lélek területén van többek között a képzelet világa, a fantázia.

A lélek csapongó, szertelen; hangulatoknak, szeszélynek, a kedélyállapot legnagyobb szélsőségeinek van alávetve, mint például kiűző öröm és földig sűjto csüggedés, megingathatlan reménység és teljes, kilátástalan reménytelenség. Ide tartoznak az álom és az álmodozás, egyezőval mindaz, amit a költők joggal hasonlítottak a tenger szeszélyes hullámveréséhez.

Az ember szelleme a képektől mentes tiszta gondolkodás világa. Logika, matematika, tudomány nem lelki tevékenységek, hanem szellemiek. Csak az ember szelleme tud elvontan, (absztrakt módon) gondolkodni, az eszmék világában eligazodni. Vigyázat! az eszményi (az ideális és a sokszor ezzel járó rajongás) más jelent. Nem lélekből, hanem szellemben jön létre a kapcsolat Isten és ember között. Isten nem lélek, hanem szellem. A minden kételő kardnál élesebb Ige elválasztja (szószertint a maga helyére utalja) a lelkit és a szellemit (Zsid. 4, 12). A Szent Szellem nem „lelki” embereké akar formálni bennünket, hanem szellemi emberré.

Mivel a magyar biliafordítás ezt a két fontos fogalmat nem különbözteti meg egymástól, zavar áll fenn ezen a téren.

Dr. Kiss Ferenc orvosprofesszor

TEST, LÉLEK, SZELLEM

»Maga pedig a békesség Istene szenteljen meg titeket mindenestől, és mind szellemi, mind lelki, mind testi valótok teljes épségben őriztessek meg feddhetetlenül a mi Urunk Jézus Krisztus eljövételére.» (1 Tesz 5, 23).

Az ókori nyelvek (héber, görög, latin), de a mai nyelvek is világosan megkülönböztetik az embernek ezt a három alapelemét: a szellemet, a lelket és a testet. Ennek dacára sem a különböző szépirodalmi, filozófiai, orvosi és egyéb irodalomban, sem a közbeszében nincs világosan elkülönítve a lélek és a szellem fogalma és egymáshoz való viszonya. Sokan nem értik azt sem, hogy milyen helyen kapcsolatban áll a szellem és a lélek a testtel. Mondhatom, hogy ebben az életfontosságú kérdésben zűrzavar van, és még művelt, sokat olvasott emberek is összekeverik ezeket a fogalmakat. Egyedül a Szentírás világos és logikus a test, lélek és szellem fogalmának a használatában, amint azt Pál apostolnak fent idézett szavaiból is láthatjuk. E rövid összefoglalásban nem tárgyalhatjuk a sokféle irányú irodalom fejtegetéseit, hanem cheszeyt igyekszem a három elem alampüködéseit, fő életjelenségeit leírni. Müködéseikből jutunk közelebb azok értelméhez.

1. A test (görögül: soma; latinul: corpus).

A növényvilágnak csak teste van. A növények élete testi müködésekben merül ki. Minden testnek (növényi, állati, és emberi testnek) három fő müködése van: a) táplálkozás b) növekedés c) szaporodás.

Ez a három alampüködés csak az élő szervezetek sajátja. Az ásványi világ sem táplálkozik, sem táplálkozás alapján belülről, szervezen növekedni, sem az előbbi két müködés eredményeképpen szaporodni nem tud. Az élő szervezet (test) az élettelen anyagokat és a különböző erőket (energiákat) használja fel életjelenségeihez. A növényi világban lelki (pszichikus) és szellemi müködésnek nyoma sincs. A virágok nappali vagy éjjeli bezárulása, a napraforgónak a nap felé fordulása csak külső hatások eredménye és nem belülről kiinduló lelki jelenség.

2. A lélek (görögül: psziché; latinul: anima).

A lélek nem anyag, hanem erő (energia). Ennek is három fő müködése (életjelensége) van: a) akarat b) érzelem c) indulat.

Ezt a három jelenséget az állatvilágban már megtaláljuk, bár korlátoltabb mértékben, mint az embernél. Az állatvilág testének is ugyanaz a három alampüködése van, mint a növényi testnek (táplálkozás, növekedés, szaporodás), de az állatok már két elemmel (testtel és lélekkel) bonyolítják le életüket. Ismerjük hői állatának akaratbeli és érzelmi megnyilatkozásait. Az állatokban van szimpátia és antipátia mind az ember, mind a másik állat felé. Ismerjük az anyáállatok indulatait is különösen kicsinyeik veszélye esetén. Az emberi lélek müködéseit alapjában ugyanazok, mint az állati léleké, de az emberben mind az akarat, mind az érzelem, mind az indulat tere sokkal gazdagabb és szélesebb. Már a lelki müködéseknek ebben a gazdagságában áthidalhatatlan szakadék van az ember és az állatvilág között. A materialista felfogás szerint a lelki müködést csupán a test müködésének, mintegy kisugárzásának kell tekintenünk, de ha ez így volna, akkor az állatok lelki müködésének gazdagabbnak kellene lennie, mert a gerinces állatok testi szerkezete sok tekintetben fejlettebb, mint az emberé. Ennek a sokak előtt ismeretlen jelenségnek a tárgyalásába itt nem mehetek bele, bármennyire is érdekelni az olvasót.

3. A szellem (görögül: pneuma; latinul: spiritus).

Ez kizárólagosan emberi sajátja. Ennek lényegét, szerkezetét éppen úgy nem tudjuk kijelmezni, mint a lélekét sem, de meg tudjuk állapítani a müködését. Az emberi szellemnek a testhez és a lélekhez hasonlóan szintén három alampüködése van. Szellemünk fejlesztette ki és fejleszti ma is:

- a) a tudományt
- b) a művészeteket, valamint
- c) felfogja és ápolja az isteni kijelentéseket.

A tudomány mindenféle területét az emberi tapasztalatok és a technikai lehetőségek útján szellemünk készítette fel és fejleszti ma is. Nem ok nélkül beszélünk nagy szellemekről. Egy kiváló szellemnek a tudományt egyik, másinak a másik ághoz lehet különböző adománya. Egészen kivételes jelenség az olyan ember, mint Leonardo da Vinci, akinek a tudomány és a művészet többféle területén voltak nagy alkotásai. Az emberi szellem alkotása a különböző művészetek is (festészet, szobrászat, zene stb.).

Á látható, anyagi világ feletti erőket és jelenségeket, valamint az isteni kijelentéseket ugyancsak szellemünk fogja fel és ápolja azokat. A tudományok műveléséhez megfelelő képességre, a művészetekhez ihletettségre, az isteni kijelentések felfogásához egészségességre, a művészetekhez ihletettségre, az isteni kijelentések felfogásához egészségességre, a művészetekhez ihletettségre, az isteni kijelentések felfogásához egészségességre hitre van szükségünk. Hit által értjük meg a Szentlelket (helyesen: Szent Szellem) útján nyert isteni kijelentéseket, mondja az apostol. Az állatoknak, beleértve az ember-

szabását majmokat is, a szellemi területekhez (tudomány, művészet és a hit világa) egyáltalában semmi érzékük nincs. A cirkuszi és kísérleti állatok betanított mutatványra ráérőtetett, legfeljebb állat-pszichológiai tünetmények, amelyeknek értelméről és céljáról csezenek az állatoknak sejtelmük sincs.

Az ember szellemi élete és alkotásai önmagukban is áthidalhatatlan szakadékok jelentenek az állatvilág és az ember között. Ha nem is volna számos bonctani és működésbeli (biológiai) szakadék a kettő között, már ez az egy tételi is halálos dőfés a fajfejlődési elmélet számára. Honnan vette az ember hatalmas fölényének forrását: a szellemet, amikor annak az állatvilágban nyoma sincs? Primitív, kezdetleges erőlködés az ember egyéni és társadalmi életét irányító szellemi képességet a szellem és lélek vezetése alá rendelt test kisugárzásává alacsonyította.

4. A test, a lélek és a szellem összefüggése

A test, a lélek és a szellem nem anorganikusan, csupán technikailag függ össze egymással, mint pl. három egymásra helyezett téglá, hanem ezek között szerves (biológiai) kapcsolat áll fenn az alárendeltségi viszony dacára. Legmagasabb rendű elemünk ugyanis a szellem, azután a lélek, és e kettő vezetése alatt éli a test. Mechanikailag a lánc egymásba kapcsolódó szemeihez is hasonlítható az, de még ennél is nagyobb a belső összefüggésük.

Melyek a szellem és a lélek fő szervei a testben? Sok szellemi munka után a fejünkben (az agyban) érzünk fáradtságot, mert gondolkodó és alkotó szellemünk fő eszköze, mondatnánk székhelye az agy. Míg az emberszabású majmok agya csak 400-500 g súlyú, addig a normális emberi agy 1200-1500 g között mozog. Mint már említettem, az emberi test összes szervei fejletlenebbek az állatokénál, csupán az agya emelkedik ki aránytalan méretével és belső szerkezetével, mert ez az ember hatalmas szellemének a kiáramlása. Szellemünk az agyból sugározta átja ki a fent említett erőit és irányítását a test egész testületére. Szó sem lehet arról, hogy bármelyik szervünk saját uralma és irányítása alatt tartaná az agyat, de fordítva minden szervünk működése szellemünk hatása alatt áll. Igaz, hogy a szív hájlja a tápláló vért az agyba, de az is igaz, hogy mind a szív, mind pedig az agyat tápláló véreink gazdag beidegzést nyerne az idegrendszer részéről, és az egész vérkeringés is az idegrendszer vezérlése alatt áll.

A szellem és az agy normális működéséhez a test szerveinek mint szerzőmóknak is lehetőleg egészségeseeknek kell lenniök. Ha egy szerv veszezületet öklből vagy betegség folytán nem áll az agy és az idegrendszer rendelkezésére, akkor könnyebb vagy súlyosabb betegségek jelentkeznek. Sokszor rendkívül nehéz eldönteni, hogy szellemi (elme) betegséggel, vagy valamelyik szerv, esetleg az agy helyi megbetegedéseivel állunk-e szemben. A szellemnek mint erőnek, az agynak mint központnak, a szerveknek pedig mint működések végrehajtóinak normális egyensúlyban és összefüggésben kell lenniök az egyén egész életével.

Mi a lélek fő székhelye (fő szerve) a testben? A Szentírás gyakran említi a lélekkel kapcsolatban a szívet, sőt nemegyszer a lélek helyett is a szívet nevezi meg. Az agy és az idegrendszer után legalátalánosab, valóban az egész testre kiható szerepe a szívnek van a vérkeringés útján. Költök és frók gyakran említi a szívet mélyreható érzelmekkel és indulatokkal kapcsolatban.

A lélek és a test összefüggésének vizsgálatánál a szakember előtt még a következő kérdés merül fel. Az agy-gerincvelő és az ezekből kiinduló tudatos, akaratlagos idegeink mellett az ember és a gerincesek testében egy második, ugyancsak gazdag idegrendszert is találunk, melyet szaknyelven zsigeri, autonóm vagy szimpatikus rend-

szerek nevezünk. Ez a rendszer is felkeres minden szervet, sőt tulajdonképpen ennek a pályái idegzik be az egyes sejteket is, nemcsak az egyes szerveket. Ennek a második idegrendszernek a működése főleg a következő két dologban különbözik az agy-gerincvelői rendszertől: 1. öntudatunk alatt, akaratunktól függetlenül működik éber állapotban és alvás közben egyaránt. 2. rostjai egyáltalában nem igazodnak a test középvonalához, mint az agy-gerincvelői idegek, hanem bárhol áttelephetik a középvonalat és voltaképpen egyetlen összefüggő idegfonatot alkotnak a testben. Ezt a rendszert még azzal szem zavarhatjuk meg lényegesen, ha a jobb vagy bal oldalon tetemes részét kiirtjuk, mert az ellenoldali rostjai gyorsan pótolják a hiányt. Ennek a második idegrendszernek is vannak központjai az agyban, de ezek az öntudatos működéseket végző agykéreg alatt fekszenek, ami már helyzetileg is kifejezi alárendelt szerepét.

Az ókori görögök is ismerték az emberi test bonctanát, de a lelki (pszichikus) működéseket egyrészen (főleg az indulatoknak) központját a hasüreg felső részébe, a rekeszizom alá, a gyomor mögé helyezték. Ezért nevezték el ezt a tanításukat a rekeszizomról phrenológiának, mert a rekeszizom görög neve: *phren*. Mi anatómusok tudjuk és tanítjuk, hogy a zsigeri idegrendszer két legnagyobb csoportja (Ganglionja) a gyomor mögött fekszik, közvetlenül a rekeszizom alatt. Ebből a két nagy csoportból sugárzik szét a legtöbb zsigeri idegrost, s azért nevezük ezt az anatómiában napon-ganglionnak, illetve a szétszáguló rostokat naponlatnak. Nagy lelki élmények után sokan mondják nekem, hogy a hasüreg felső részében vannak különös érzések. A naponlat mérete és fontossága mellett azonban nem zárható ki és nem is csökkenthető a szívnek, mint a vérkeringés motorjának fontos központi szerepe. A szívbetegek többségénél a lelki egyensúly megzavarását is figyelem évtizedek óta mint orvos.

Meg kell még említenem, hogy az alsóbbrendű gerinctelűeknek (bogaraknak, férgeknek) csupán ez a második (autonóm) idegrendszerük van, agy és gerincvelő nélkül. Ha a gerincesek a gerinctelűekből fejlődtek volna, hogyan nyerbthették ebből az alárendelt idegrendszerből agyukat és gerincvelőjüket, mikor még azt is látjuk, hogy nem az agy és a gerincvelő sejtjei fejlődnek az autonóm rendszerből, hanem fordítva, az utóbbi sejtjei vándorolnak ki az agy-gerincvelő telepeiből. Ez a kéréség nélküli fejlődéstani jelenség is olyan tény, amely sehoggy sem fér bele a fajfejlődés (darwinizmus) gondolatmenetébe. Az ember szellemi eszköze, az agy is a szellemmel adottot tehát az embernek Isten szava szerint. Isten szava nemcsak ezzel a ténnyel, hanem az elfoglaltság nélkül megfeyvel és tárgyilagosan leírt egyéb fejlődési jelenségekkel is megegyezik. A tudatos agy-gerincvelői és az öntudat alatti autonóm rendszer sejtjei, valamint rostjai a környéki idegekben sem különülnek el egymástól, hanem egymással összekeverve találhatók szerte a testben. Már említettem, hogy nyilvánvaló alárendeltség (szubordináció) áll fenn a szellem, a lélek és a test működési között. A modern kísérleti orvostudomány szerint a szellemi és a lelki működések megzavarásával az emberben is, a kísérleti állatokban is mindenféle betegség előidézhető, még rák is. Két francia tudós (A. Giraud és M. Martinet) kísérleti állatokban a hasi idegek izgatásával rákot hozott létre a gyomor-bélhuzamban.

5. A test, lélek és szellem betegségei

Ebből a három fő elemünkből egyaránt indulhat ki betegség, mely aztán elválaszthatatlan összefüggésükönél fogva átcsaphat a másik két területre is. Mind a nagyközönség, mind az orvosi világ előtt legismertebbek a test betegségei, ezek kezeléséből áll az orvosi működés túlnyomó része. Minthogy az eredeti, valóban csak lelki és szellemi betegségek nem anyagi természetűek, azért ezek felismerése és kezelése sokkal nehe-

zebb az orvos számára, mint a tisztán testi betegségeké. A test súlyos betegségei, mint említettém, nem maradnak hatás nélkül a lélekre és a szellemre sem. E szoros összefüggés miatt sokszor nehéz feladat az orvos számára, jól elkülöníteni az elsődlegesen lelki vagy szellemi betegségeket a tisztán testi bajoktól.

A materialista felfogás szerint a szellem és lélek összes betegségei is testi (szervi) bajokon alapulnak. A szellemi ember azonban tapasztalatból és a Szentírás világosságában tudja, hogy szellemi és lelki életünk sátni (démoni) erők hatására a testről függetlenül is megbetegedhet. Ha ezt a lehetőséget nem tartja szem előtt az orvos vagy a lelkigondozó, akkor a lélek és a szellem zavarait sem tudja megéltetni, sőtétségben tapogató és nem tud segíteni a bajokon. Sajnos, a materialista orvostudomány is azért tehetetlen a szellemi és lelki betegségek többségében. A szellemi és lelki bajokat csak szellemi erőkként lehet gyógyítani, vegyi gyógyszerekkel azonban nem. Egy svájci orvosi irányzat, Dr. Turner genfi orvosi vezetése mellett, logikusan és az orvosi tudomány, valamint a hitélet közös világosságában foglalkozik ezzel a fontos problémával. Céljuk nemcsak az egyes betegségi tüneteknek, hanem az egész személyiségnek (a test, lélek és szellem hármas egységének) a gyógyítása. Ők nyomatékosan és helyesen hangsúlyozzák, hogy Jézus gyógyításai isteni szellemi erő által történtek és az egész személyiség gyógyulását eredményezték.

6. A test, a lélek és a szellem viszonya a Szentháromsághoz

A teremtés történetében (1Móz 1,26) nem egyes, hanem többes számban beszél Isten: »Teremtünk embert a magunk képmére és hasonlatosságára.« Az ember nem testi megjelenésében, hanem a fentiekben már kifejtett hármasságában hasonlít Istenre, illetve a Szentháromságra. Szellemünk a Szentlélekkel (Szent Szellemmel) áll közvetlen kapcsolatban. Nikodémusnak, a jóindulatú írástudóknak nem a tízparancsolatra volt szüksége, melyet ő nagyon is jól ismert, hanem arra, hogy Isten Szent Szelleme az újjá születés (felülről való fogantatás) által megújítsa (regenerálja) a bűntől zavaros (kaotikussá) vált szellemét. Miként a teremtés leírásánál olvassuk, a kaoszban levő föld felett Isten Szelleme lebegett, helyesebb fordításban: mint az anyamadról a tojásain. Így lebeg mindnyájunk felett, zavaros szellemi és lelki állapotunk felett ma is a Szent Szellem, mert mindenek előtt nekünk is az új fogantatásra van szükségünk ugyancsak a Szent Szellem ereje által. E megtermékenyítés nélküli a természeti ember nem értheti Isten Szellemeinek dolgaikat, amint azt Pál apostol a görögöknek már megírta (1Kor 2,11-16). Szellemünk tehát Isten Szent Szellemeivel áll életbeli (biológiai) kapcsolatban.

Lelkünkön ezt mondja Jézus: »Jöjjetek éhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok, és én megnyugtatom a ti lelketeket« (Máté 11,28-29). Az akaratában, érzelmeiben és indulataiban csapongó lelkünknek Jézus békességét és megnyugtató szeretetere van szüksége: »Békességet adok néktek, az én békességemet adom néktek«, mondja Jézus bűcsübeszédében tanítványainak (János 14,27).

Mi a testünk viszonya Istenhez? Arról sokszor olvassuk, hogy Jézus a betegeket testét meggyógyította, de arról nem olvassuk, hogy testünk a maga egészében már ebben az életben meg van váltva. Pál apostol a Római levél 7. részében szinte megrendítően írja le saját belső emberének harcát saját testével: »Érzek az én tagjaiban más erőt, amely az én elmém törvényével ellenkezik és engem rabul ad a bűn törvényének, mely az én tagjaiban van« (Róma 7,23). A Római levél 12. részében (1-2. v.) az apostol szent kérelemmel fordul az olvasóhoz: »Kérlek azért titeket testvéreim az Istennek irgalmaságára, hogy szánjátok oda testeteket Istennek kedves áldozatul. Ez legyen a ti okos istentiszteletek.« Gyakorlatilag az az új helyzet áll tehát elő, hogy a Szent Szellem

által megújított és Jézus által megnyugtatót belső emberünk vezetése alatt kívánásában és ösztöneiben nyugtalankodó testünk hibás erői megcsendesednek, és mintegy oda tudjuk szentelni testünket Istennek, mint okos tiszteletünk. Megújult szellemünk és lelkünk (belső emberünk) vezetése alatt most már megértjük, hogy testünk odaszentelése voltaképpen »okos istentisztelet«. Megváltatlan testünk életében még így is lesznek hullámzások, kilengések. Ezekre nézve ezt a megnyugtató Igét kapjuk: »Nincs semmi kárthatatlan azoknak, akik Krisztus Jézusban vannak« (Róma 8,1-2).

(Krisztus feltámasztása előtt, ahol mindnyájunknak meg kell jelennünk, ugyanúgy mentetünk fel majd e tekintetben a kárthatatlanságot, mint a házasságtörő asszonyt a jeruzsálemi templomban Jézus által. János 8,1-11)

A bűn által megzavart személyiségünk mindhárom elemének (szellemnek, léleknek és testnek) egyaránt szüksége van tehát a Szentháromság mindhárom személyére. Mind- ezek megértése után a hívő ember nem tehet nagyobb és jobbat, mint hogy imádatlalt meghajlik az Atya-, Fiú- és Szent Szellem előtt. Isten kiúzte ugyan az ember bűne miatt a Paradicsomból, a vele való szoros közösségből, de szeretetével kísér mindmáig az Édenen kívül született embert. Felkínálja neki az üdvösség útját és meghallja a megnyugtató szót a megfeszített latorhoz hasonlóan Jézus ajkáról: »Velem leszel a Paradicsomban«.

Lélek vagy szellem?

... hogy érzékeljük a különbséget

hagyományos fordítás

„Akkik pedig Isten Leike vezérel, azok Isten fiaí. Mert nem a szolgaság leikét kaptuk, hogy ismét féljeteit, hanem a Fiúság Leikét kaptuk, aki által kiálljuk: „Abba, Atya! Maga a Lélek tesz bizonyossá, ami a lelkünkkel együtt arról, hogy valóban Isten gyermekei vagyunk“ (Róm 8,14-16).

„Mert ki ismerheti meg az emberek közül azt, ami az emberben van? Egyedül az emberi lélek, amely benne lakik. Ugyanígy azt sem ismerheti senki, ami Istenben van, csak Isten Leike. Mi pedig nem a világ leikét kaptuk, hanem az Istenből való Leiket, hogy megismerjük mindazt, amit Isten ajándékozott nekünk“ (1Kor 2,11-12).

... amikor azonban eljön Ő, az igazság Leike, elvezet titeket a teljes igazságra; mert nem önmagától szól, hanem azokat mondja, amiket hall, és az eljövendő dolgokat is kijelenti nektek“ (Jn 16,13).

... és kérem, hogy a mi Urunk Jézus Krisztus Istene, a dicsőség Atyja adja meg nektek a bölcsesség és a kinyilatkoztatás Leikét, hogy megismerjétek Őt“ (Ef 1,17).

eredetinek megfelelő fordítás

„Akkik pedig Isten Szelleme vezérel, azok Isten fiaí. Mert nem a szolgaság szellemét kaptuk, hogy ismét féljeteit, hanem a Fiúság szellemét kaptuk, aki által kiálljuk: „Abba Atya! Maga az Isten Szelleme tesz bizonyossá, ami a szellemünkkel együtt arról, hogy valóban Isten gyermekei vagyunk.“

„Mert ki ismerheti meg az emberek közül azt, ami az emberben van? Egyedül az emberi szellem, amely benne lakik. Ugyanígy azt sem ismerheti senki, ami Istenben van, csak Isten Szelleme. Mi pedig nem a világ szellemét kaptuk, hanem az Istenből való Szellemet, hogy megismerjük mindazt, amit Isten ajándékozott nekünk.“

... amikor azonban eljön Ő, az igazság Szelleme, elvezet titeket a teljes igazságra; mert nem önmagától szól, hanem azokat mondja, amiket hall, és az eljövendő dolgokat is kijelenti nektek.“

... és kérem, hogy a mi Urunk Jézus Krisztus Istene, a dicsőség Atyja adja meg nektek a bölcsesség és a kinyilatkoztatás Szellemét, hogy megismerjétek Őt.“

Bibliai bizonygátétel a lélekről

Hajdanában úgy vélték, hogy születése előtt az ember léleknek tartózkodási helye a tenger. Arisztotelész és Aquinói Tamás voltak azok, akik a későbbi évszázadok filozófiájának alapjául szolgáló tanításírdetkeket: az ember kettősségből áll: lélekből és testből. A szellemről, mint az emberhez tartozó (harmadik) részről, az ő filozófiai elképzelésükben szó sincs.

Nézetük szerint a lélek határozza meg a test alakját és formáját, a test pedig visszahat a lélekre. Így tehát kölcsönhatás állapítható meg. Ez a felteggés behatolt a középkori skolasztiába (meyer vallási filozófia) és ezáltal – mint az arisztotelészi skolasztiika metafizikája – ma is a katolikus egyház hitoktatási alapja. E tanítás szerint a lélek és a szellem közti különbségét, s hogy e kettő az ember külön része – tévtanítás. A katolikus vallásfilozófia keverékközlomat használt, amikor szellemlélekről beszélt.

A XVII. században Descartes révén más felteggés került előtérbe. Az anyagi világ létezésén kívülről, az emberi test mellett a „cogitatio”-i is elismerték, azaz a lélek gondolkozási képességét. Mindkettő, a lélek és a test egymás mellett, függetlenül léteznek – mondták –, és így dualisztikus paralelizmusról beszélhet. E tanítás követője volt Spinoza és Leibnitz is. Végül egy harmadik felteggés Schopenhauer, Nietzsche és Scheller képviselték. Szerintük a test és a lélek ugyanazon valóság különböző megnyilatkozási formája.

A modern pszichoszomatika – azaz a lélek és a test szoros kapcsolatát való tanítás – a test sok betegségét lelki okokkal magyarázza, így mindhárom fenti alapelteggésből kölcsönveszt valamit. Nem akarjuk tovább követni az említett és más filozófusoknak vagy modern természettudósoknak eléggé komplikált gondolatmenetét, hiszen szinte vég nélkül az erről szóló irodalom. Ezeknek a gondolkodásoknak a testről és lélekről, a fizikáról és a metafizikáról, az anyagról és az anyagnélkülről, a lélekről és a természetéről való elképzelése magában foglalja a klasszikus dualizmust, tehát azt, hogy az ember két részből áll. Hogy mennyiben van igazsága ebben a körli, a középkori és a modern tudományok, ezt vizsgáljuk a következőkben.

Nekünk Isten Igéjére kell figyelnünk, mert ott találjuk meg ennek a – hitéletünkre nézve is fontos – témának a kifejezését megbízhatóan, úgy, ahogy Isten Szent Szelleme a Biblia egyes írón keresztül kijelentette. A Biblia alapos tanulmányozása világos ismerethez vezet az ember lelkét illetően, a lélek legfontosabb tulajdonságait és annak minden oldalról való körülhatárolását is megismerhetjük általa.

Tudatában vagyunk annak, hogy ilyen tanulmány alkalmával meg a hívő körökben is hevesen vitatott területre lépek. Az egyik oldalon létezik egy majdnem arisztotelészi, skolasztiikus gondolkodás, amely szerint Isten a teremtés-aktus folyamán megformált emberi testbe leheletével csak a szellemet lehelte az emberbe, a lélek a szellem és a test találkozására folytt, mintegy eredményképpen jött létre ebből a találkozásból, együttrőlindulásból. Így szinte kénytelen az ember arra a következtetésre jutni, hogy a halál bekövetkeztekor a lélek szertefoszlik és a „nemlétezésbe” tér. E szerint a léleknek nincs önálló lét, folytonos létezése a test halála után. Ez a felteggés esetenként közöztünk, hívők között is fellelhető.

Mások viszont nem tesznek világos különbséget a lélek és a szellem között, gyakran fel is cserélik a kettőt. Ebből adódik az a felteggés, hogy a lélek a legfontosabb része az embernek, ezért elsőbbséget adnak neki, vagyis az élet és a hit megnyilvánulásainál vezető és meghatározó szerepet tulajdonítanak a léleknek. Jézus Krisztus Gyűlékezetének majdnem mindegyik fajta körében újból és újból találunk olyan megnyilvánulásokat, amelyeket itt és ott joggal rajongásnak neveztek. De vajon milyen eredményre jutunk, ha – amennyire az lehetséges – az írás kijelentéseit összegyűjtjük és egyoldalúság nélküli értékeljük?

Mindig csodálkoztam azon, hogy a lélekkel kapcsolatos viták sokkal inkább magukban hordozták a robbanás-veszélyt, mint a testtel vagy a szellemmel kapcsolatos viták. Talán azért került a süllypontra a lélekre, mert az ember egyénisége a lélekben csúcscsododik ki, és mert a Biblia tanúsága szerint semmilyen más teremtésmennyinél nincs meg ez ilyen formában, sem

egyetlen anyagi fejedelemlé, sem a mennyi világ más lakójánál. Csak az állatoknál van szó megváltozott formában a lélekről, de a harmadik rész, a szellem említése nélkül. Alapvető kinyilatkoztatásként érvényes a 1Tesz 5,23 szerint az, hogy Isten az embert hármasságnak alkotta. Csak így teljes egész az ember, ha mind a három rész: a test, a lélek és a szellem együtt megvan az egyénben. Ebben áll az embernek az Istenhez való hasonlósága. Az ember személyiségében épügg hármassággal rendelkezik; mint maga az élő Isten. Világosan és többször is szó van Isten szelleme mellett Isten lelkéről (3Móz 26,11.30) és az ő formájáról (4Móz 12,8; Fil 2,6). Ha tehát az ember valóban Isten képe és hasonlóságára formálított – és ez nem kétséges –, akkor majdnem azt is mondatnánk, hogy Isten az eredeti minta, és mivel az ember az ő képe teremtette, a Magasságos tulajdonképpen az „eredeti” ember.

Ha pontosan követjük a teremtésről szóló tudósítást, akkor a következők állnak előttünk: Isten Szelleme – Öszövétségben „ruach” – először anyagga koordinálja (összrendezi) az energiát, és az atomokból molekulákat alkot, ahogyan ma is itt van körülöttünk. Közben egy csodálatos rendet teremt a természet törvények létrehozása által, amit mi mindig megcsodálunk, amikor felfedezünk azokat a fizikában és kémiában. Majd előszítja a fényt (világosságot), mint Szellemének megnyilatkozási formáját, alküldi-nti a sötétségtől. Elválasztja az alsó vizeket a felső vizektől, létrehozza a levegőet és a földgolyót. A Föld felszínén megteremt a növényeket, a fák csodálatos világát, felragyogtatja a napot, a holdat, a csillagokat, máltal létrejön az éjjel és a nappal, az idő, az évek... Mitán létrejön az állatok soklétsége a vizekben, a földön és a föld felett, Isten megteremt minden előfeltételt ahhoz, hogy behelyezze a maga hasonmását a teremtésébe. Mielőtt még megteremtette volna az embert, már elhatározta, hogy az ő pontos hasonmása, mint az ő képviselője uralkodjék majd az egész Föld és az állatvilág felett. Elérkezett tehát az ideje annak, hogy az általa már kezdetben megteremtett materiából megformálja az ő „sálám”-jét, azaz az ő Képet, alakját, mintegy önmaga szent

kinyilatkoztatását az ő lakói előtt, akik bizonyára figyelmesen szemlélték emelkedet, mint nézők. Az ő önarcképének („képmás”) első része, az ember teste lehatélfőállott. Ennek adta Isten a látás, hallás, tapintás, szaglás és ízlelés képességét. Összefoglalva ezt az öt érzékszervet a következő fogalommal jelölhetjük: optika, akusztika és kontaktus. (Látás, hallás és érintkezés-kapcsolat.)

A teremtéstörténet most következő részénél minden szónak, a szavak nyelvtani alakjának is nagy jelentősége van. Isten az emberi test orrába belelehelte az „élet leheletét”. Isten a működő – érzékszervekkel rendelkező, megformált – anyagba behelyezte az „anyagnélküli”, amikor belelehelte a „nischemat chajjim”-jét, materiába a nem-anyagot. A szószertint fordításban ez a szörend: „nischemat chajjim” (entes, mert így az élet többes számban van) (lételek), tehát az Isteni élet többes számról van szó. Az az érvelés, hogy Isten csak egy leheletet lehelte volna az emberbe, és így csak a szellem jött létre az emberben, a lélek pedig nem; nyelvészileg nem helytálló. Nemcsak H. Langenberg, aki mind az etimológiában, mind szellemi vonalon kiváló tudós volt, hanem sok más, áldott írásmagyarázó is arra való utalást lát a többes számú alakban: „az életek lehelete”, hogy Isten az ő Isteni szellemének az emberbe való belelehelésével a lelket is és a szellemet, mint az ő lényének egy darabját adta oda, vagy talán csak odaöltsönözte, hogy az ő pontos képmásában hozza létre.

Így az ember a teremtéstörténet végén három részből állt: testből, lélekből és szellemből. Persze mindjárt ki kellene hangsúlyozni, hogy az ember előlélek lett, ami azt jelenli, hogy az ember egyénisége, az „ÉN”-je, vagyis ő „önmaga” a „lélek”-ben van és nem a szellemben. Hogy aztán ezt kezdetből fogva így alkotta-e meg Isten, vagy pedig az ember sajátosságánál fogva a lelkét erősebben ki tudta fejleszteni és a teste, valamint a szelleme főlé tudta emelni, azt az Isten ítéte nem mondja meg. Én inkább az utóbbit igazolom el, hiszen éppen ezért állapította meg Isten később, hogy nem jó az embernek egyedül maradnia. Fellehet, hogy a nagyobb hatalommal való lélek (ÉN), egy TE után gyódotott, sóvárogva a gyöngédség és a szerelmi betel-

jesülés, egyesülés után. Egyébként ez is olyan élmény, amelyben egyetlen más élőlény, de még mennyei-lakó sem részesedik.

Istenről az Van megírva, hogy az Ő ÉN-je, az Ő egyénisége és Ő „Omaga” a Szellemben van. Ő és a „második Ember” Jézus Krisztus megelevenítő Szellemtől mint megnevezve, nem élő lélekként. Így e tekintetben jelentősen különbözik a képmás (az ember) az igaztól (Istentől). Ezért is gondolom, hogy talán már a paradicsomban, a bűnbeesés előtt egy Istentől való eltávolodási folyamat mahatett vége az emberen, az eredményezte ezt a különbséget.

Isten a léleknek gondolkodási, érző és akaró képességet ajándékozott (értelmelem, érzelem, akarat). Bizonyára az Ő léleknek is megvannak ezek a képességei, ahogy az Írás ezt sejteti. Ez a három alap-funkció ismét egy hármasságot alkot az emberi lélekben. Az intellektus (értelmelem, ész, felfogó képesség), az emberi gondolkodás a Biblia tanúsága szerint a lélek területén van, nem a szellemén. Ugyanez áll az akaratra is. Eszerint az intelligens emberek, vagy éreks akaratú típusok a lélkés (pszichés) emberek.

Végezetül a szellemnek is három funkciója van az Ige szerint: képesség az Istennel való közönségre, képesség a Tőle jövő közlések (sugallatok) felfogására, végül képesség arra, hogy egy isteni testületbe, Krisztus Testébe, a Gyülekezetbe besorollassék, behelyezkedhessék, beilleszkedjék. Ezt a három alap-funkcióját a szellemnek a három fogalommal jóllehetjük: kommunikáció Istennel, inspiráció Istentől és integráció Isteben.

Szinte magától adódik, hogy az ember 3 alkotórészét a maga három alapfunkciójával mértani alakzattal, mégpedig háromszögekkel szemléltessük, ahol 3 egyenlő oldalú háromszög kapcsolódik egymáshoz. A három egyenlő oldal egy meghatározott területet zár be.

Ha esz felrajzoljuk, akkor 3 háromszög áll egymás mellett, amelyek egy kis területen átfedik egymást. Ezek a testét, a lelkét és a szellemet ábrázolják. Az első háromszög a test funkcióit tartalmazza: optika, látás; akusztika, hallás; kontaktus, érintkezés-kapcsolat. A második háromszög alá a lélek funkciói kerülnek: gondolkodás, érzelem, akarat. A harmadik háromszög alá a szellem funkcióit írjuk: kommunikáció, inspi-

ráció, integráció, azaz közösség, sugalmazás (ihletés) általi megismerés, beilleszkedés, együttműködés.

Mivel a lélek az ÉN székhelye lett, ezért a középső háromszögbe kerül az „alany”, a cselekvő lény; az első háromszögbe a „tárgy”, ez a test, ezt irányítja a lélek (végreható szerv); a harmadik háromszögbe a kezdeményező, ez a szellem, a lélek funkcióinak (értelmelem, érzelemnek és akaratnak) az elindítója. A test érzék-szeveivel a környező világról szerzett információkat közvetíti és létrehozza a környező világba vetett bizalmat; a lélek a maga funkciói révén önismeretre tesz szert és önbizalmat hoz létre; végül a szellem Isten-ismeretre juttat, és ez az Istenbe vetett bizalomra vezet.

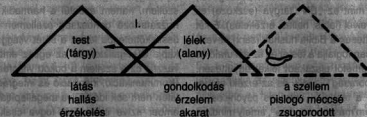
Az ember mindhárom része egymás mellett és kiegyensúlyozottan Istentől rendelt, és az Ő egyetértésével találkozik még akkor is, ha az „ÉN” súlypontja és székhelye a lélek lett is, és ezzel egy bizonyos eltávolodás jött létre az isteni eredetűhez viszonyítva. Erre figyel fel Isten, amikor megállapította: „Nem jó az embernek egyedül lenni, szerez nekí segítőársat, hozzá illőt.” Mivel Ő saját képmásának férfi és női oldalát szétválasztotta és különálló ember-személyiséggé formálta: férfiuval és asszonnyá, mindkettőt rendelkezett testtel, lélekkel és szellemmel, és ezek alapfunkcióival, de egymástól elütő nemi felépítéssel. A testet és a lelkét ábrázoló háromszögek, valamint a lélek és a szellem háromszögei között – mintha ez csupán véletlen volna – egy-egy nyitott térség van, amit egyelőre I. és II.-vel jelölök. Mindkét terület az emberi szív két oldalát jelenti, mégpedig a bal oldal a régi szív területe, a jobb oldal pedig az új szív területe. A szív a Bibliában egy kitározatos és fontos dolog, amit sokféleképpen nevez a Biblia, a test és a lélek, illetve a lélek és a szellem között áll. Így beillik mindkét terület az ábrába (I. II.). Az egész ábra tehát leegyszerűsített ábrázolása az „Isten emberének a bűnbeesés előtt”. Tehát az ember is hármasságnak tereemtett, mindegyik része 3-3 alapfunkcióval. A „Klasszikus dualizmus”-ból itt semmit sem ismerhetünk fel. Isten az 1Móz 2,17-ben óva intette az embert attól, hogy a sötétség fejedelmével bízalmas kapcsolatba kerüljön, aki sorogóval együtt száműzélése helyét a mi bolygónk körül találta meg.

Az ember, Isten által tereemtett felépítése az üdvörténet eseményei során

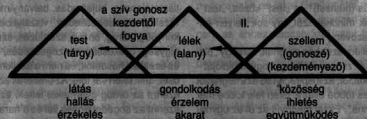
1. Isten embere a bűnbeesés előtt

2. Az ember a szellemének halála után az Édenben

3. A bűn embere a Sátán befolyása alatt

4. Isten gyermeke a felülről fogantatás (szelleműzés) után

Szóló szóra lefordítva azt mondta a Magasságos az embernek: „Amely napon arról eszel (ami azt jelenti, hogy egygyletje a sötétség fejlődése által felkinált gyümölcs), bizonyosan meghalva meghalsz, azaz egy halandó és egy már-meghalt leszel!” (H. Langenberg).

Mi változott meg tehát az Istennel szembeni bizalom megtörése (megszakadása) következtében az ember képen a büntetés előtti állapot-hoz viszonyítva? A test halandó lett, mert az időponttól kezdve minden sejtjmg DNS molekulájába beprogramozódott az előregédes folyamata. A meghalt része az embernek a szellemé lett, ami az Isten iránti hűtlenség következtében, valamint a Tőle való eltávolodás miatt a „pislogó mécs” szintjére csökkent. (Ézs 42,3; 61,3b; Mt 12,20; Ef 2,1.)

De még fennmaradt 2 része az embernek: a lélek, mint az „ÉN” alanya és székhelye (a gondolkodás, érzélem és akarat képességével) és a test, mint az „ÉN” tárgya (eszköze) az érzékszerveivel (látás, hallás, érzékelés). E két részt együttesen a Biblia hűsnek (sarx) nevezi, ami magában foglalja a testet és az azt uraló és Isten Szellemétől elszakadt lelket együttesen. Ez a „címborosság”, a lelki és az érzéki ember kapcsolata a testtel, („antropos psychicos” – „soma”) nem más, mint a „hűs”, amely mindig a szellem ellen tör. Gal 5,17. [Sajnálatos módon a magyar bibliafordítások nem tesszék különbséget a „hűs (hűstest)” és „test” között, „test”-nek fordítják mindkét szót. Így sok helyen értetlen a szöveg.]

Magá a szellem azonban meghalt, mintegy „pislogó méccs” zsurgrott, úgyhogy funkcióját – a kommunikációt, az inspirációt és az integrációt – nem képes többé ellátni: Isten felé többé már nem „antenna”. Ezzel megnyílt az út az úgynevezett „klasszikus dualizmus” felé, melyről már szóltunk. Meglepőde ismerjük fel, hogy a tudomány már az ókortól kezdve az újkorig az Isteni eltávolodott embert nem is olyan rosszul figyelte meg, amikor csak két részt ismert fel az emberben: a testet és a lelket.

A sötétség fejlődése az 1Móz 3,4-5 verseiben azt állítja: „Dehogy haltok meg! Mert Isten tudja, hogyha esztek belőle, megnyílik a szemetek, és olyanok lesztek, mint az Isten: tudjátok, mi a jó, és mi a rossz.” A Sátán egy merész ígéretet tett,

mert azt állította, hogy az ember semmiképpen nem hal meg, hanem mind a három részből megtartja, és olyan lesz, mint Isten (3 részből álló). Sőt, végre tényleg olyan lesz, mint az Isten: jónak és gonosznak tudója, mivelhogy eddig csak a jóval volt dolga. Így tudott belépni a sötétség fejlődése, a gonoszság szelleme egy ravaszul kiesztelt házasságtörés révén annak a szellemnek a helyébe, amit Isten lehetett bele az emberbe. Ettől fogva a lélekek gonosz kezdeményezője, sugalmazója lett és ezen keresztül a testnek is parancsolója. Mind a kettő: a test is, a lélek is egyre jobban átvette ennek az új kezdeményezőnek (iniciátornak) az indítást: hasonlóak lettek hozzá, és ezzel megváltozott Isteniől kapott struktúrájuk (felépítésük).

Létrejött a „bűn embere a bűnbeesés után”. A funkcióját megromította mind a test, mind a lélek, de már egy másvalaki befolyása alatt. Már nem olyan egyéniség, akinek harmadik alkotórésze a szellem, hanem ezután a harmadik részként hozzátartozó gonoszság szellemén keresztül összekötésbe lépett a sötét világgal, onnan kapja a sugallatot, és az egész embert bevasztja ez a szellem a bukkolt világszerebe. (Kommunikáció, inspiráció és integráció.) Isten nem sok idő múlva megállapítja, hogy az ember szíve fűságotól fogva csak gonosz. (1Móz 8,21); a Gal 5,19-ben említett hűs-cselekedeteket termi: házasságtörés, paráznaság, tisztatlanság, bujálkodás, bálványimádás, varázslás, ellenségeskedés, viszálykodás, féltékenység, harag, önzés, széthúzás, zűszág, irigység, gyilkosság, részegkedés, tobzódás és ezekhez hasonlók; és nem a szellem gyümölcse, amit Isten vár tőle. Az emberek az 1Jn 3,10 szerint az ördög gyermekei lettek, az Ef 2,2-3 szerint az engedetlenség fiait és a haragnak fiait, és Jézus maga mondja a Jn 8,44-ben: „A ti atyátok az ördög”.

Az ember, Isten képmása, aki a Magasságos helyettesítette a földön, és az ödvösség követelője volt a számkivetésben lévő sötétség-fejődelmeknek és hatalmasságoknak, önként alárendelte magát ezeknek. E fogalmazási aktus következtében az ördögi lények vonásai, az ördögi jellegzetességek behatoltak az emberbe, ezért nevezi Jézus a Sátánt az ember atyjának. Luther pedig eredendően (örököl) bűnről beszél.

A sötétségnek való önkéntes átadásával – e miatt az Isten és az ember közötti szoros kapcsolatot először szakadt meg – a sötét világ joga nyert az emberhez, és ennek minden időben, mindenütt érvényesnek is kellett volna maradnia.

Isten azonban, a Magasságos, aki a világ megalakítása előtt látta ezt a folyamatot, előgondolta és eltervezte, hogyan fogja visszavásárolni a sötétség hatalmából a megváltás által az embert. Mint ellenértékét, vétélőként egyszerűen Fiának létkét adta oda (Ézs 53,10), ami a lélekek nem rendelkező gonosz szellemek előtt olyan felbecsülhetetlen értéket jelentett, hogy annak fejében az emberre támasztott jogérvényeket kész voltak feladni. Mint ahogy a hűtlen szőlőművelők Jézusnak a szőlőskertől szóló titokteljes példázatában (Mk 12,1-8) azt remélték, hogyha az örökös hatalmukban lesz, akkor az Ő örökségét is magukhoz ragadhatják, vagyis minden embert ismét hatalmukba keríthetnek. Ez a csel azonban nem sikerült. A sötét hatalmasságok figyelmen kívül hagyták azt a mennyi törvényi, amely szerint, aki meghalt, felszabadult a bűn alól, a halál többé nem uralkodhat rajta (Róm 6,6-10). Így elvetették fölök az a lehetőség, hogy újból érvényre jusson az emberekhez való joguk, mivel az ember Krisztusban volt már és Öbönne halt meg. Ha a sötét hatalmak ezt megsejtették volna, nem feszítették volna meg a dicsőség Urát (2Kor 5,15; 1Kor 2,8).

A Golgota egyszerű felületvénghajtása olyan vétélőként jelent tehát, amely a sötétség fejlődése összes jogérvényének a kioltására elegendő. A Sátán ezután már csak egy bizonyos időre tudja érvényesíteni a jogát, ameddig az egyes ember nem áll a megváltás talajára. De mihelyt lelkében – ami még mindig az „ÉN”-jének a székhelye – akarati döntése következtében bizalmatlan teljesen Isten felé fordul, amit a Biblia megtérésnek, vagy gondolkodásmód-megváltásnak nevez, a gondolati jogi aktust és ezzel egyidejűleg a kifizetett váltásdíját magára néve érvényesnek tekintni – a Sátán elveszti az emberhez való jogát.

Isten a teljes önkéntesség alapján jár el, mert a szerezet nem ismer semmiféle kényszer. Isten tehát vár minden ember önkéntes akarati döntésére. Ezt is az Ő Szent Szellemének a hívogató

és magához vonzó, kegyelme munkája által készletete el. Ekkor Ő nem egy teremtes-aktus, hanem egy új fogamzás-aktust hajl végre, aminek következtében az ember pislogó mécső szelleme lobogó lánggá éled. Ezzel Ő, az emberbe eredetileg beléadott, de azután elhalt szellem helyébe az Ő Isteni természetéből az egy rész, az élő, Isteni szellemét, aki az eddigi, teremtes által létrejött Isteni hasonmásból fogantatás által felülről (újja-) született „Isten-gyermek”-t alkotja meg. Csak így lehet az ember egy megváltozhatatlan, Isteni élőt bírkoosa (romolhatatlan élet – 1Kor 15,42), és csak így tud folyamatos kommunikációba, közösségbe kerülni Istennel, a feléje irányuló inspirációnak, indításnak részese lenni; valamint a Krisztus Testébe való besorolásnak, vagyis az Isteni integrációnak, beépítésnek is a bírkoosa-vá válni.

Csak így lesz az újjászületett Isten-gyermekében az „ÉN” székhelye a szellem és nem a lélek. Így viszont a szellem alannyá válik, a lélek és a test pedig elvetett tárggyá, mivel mindkettő a szellem alá van rendelve.

Ez a Szellemtől való újjászületés az embert visszaállítja az elcsökevényesedett kettősségi állapotból az Isten képmású hármasságba. De ez nem azonos azzal, amit a Biblia „Szellemmel való beteljesedés”-nek nevez. Sok helyesen igazolja, hogy a „Szellemmel való beteljesedés” nem csupán az Isten Szellemtől való felülről-fogantatástól függ – ami egyszeri aktus –, hanem az ehhez kapcsolódó lassu folyamata a lélek meggyógyulásának. A „Szellemmel való beteljesedés” a világosságban, a valóságban és az igazságosságban való járásnak növekvő tendenciájú következménye, kifejeződik a lélek gyógyulásában, élvezet a szívből jövő dicsőítésre, a mindenkor és mindenütt való hálaadásra, valamint a Krisztus fielelmében való alárendeltségre (Ef 5,8-12). A „Szellemmel való beteljesedés” az engedetlenség következtében ismét veszendőbe mehet, vagy csökkenthet, aszerint, hogy milyen mértékű az Úrnak való odaadásunk. Soha nem lehet egy újjászületett vagy felülről-fogantatott emberről azt állítani, hogy teljesen és véglegesen beteljesedett Szent Szellemmel, de azt sem, hogy egyáltalán nincs benne a Szent Szellem.

A Test-Gyülekezettel kapcsolatban Isten Igéjében nincs utalás arra, hogy lenne egy „szellem-kereszttség” (helytelenül bevett: lélek-kereszttség), mint egy különleges, elveszítethetetlen megtapasztalás, amely a Szellemmel való bejeljesedésre vezetne. Sokkal inkább csatlakozom Isten gyermekeinek ahhoz a véleményéhez, hogy a Szellemmel való bejeljesedés egyike a legnagyobb ígéreteknek, amit a páli tálajon álló Test-Gyülekezet tagjai elnyerhetnek. Ezért a világosságban való járásunkat sokkal komolyabban kellene vennünk. A járást mindig a lélek hajlja végre (a gondolkodás, az érzelmei és az akarat által) a tested.

A Szent Szellem olyan mértékig fog a szívünkbe kitöltani, amely mértékben önként kitűnjük azt. Bennünk megtalálhatók a Szellelem ajándékai, amelyek közül legalább egyet mindenki kapott, és így megteremhet bennünk a Szellelem gyümölcse. Végezetül az Úr Jézus szavai szerint szívünkben talál lakozást az Atya és a Fiú is, hogy ez a folyamat egyre közelebb kerül a célhoz: a lelkünk gyógyulásához.

Az e folyamatnál alkalmazott segítségnyújtást és támogatást nevezük lelki-gondozásnak. Ez hozzásegíti a másikat, hogy gondolkodását, érzelmeit és akaratát, a lélek alapfunkcióit át tudja hatni a Szellelem világosságára, gyógyító erejére, mert már a szellem az emberi hármasság uralkodója. A léleknek önként fel kell adnia az uralkodásra való igényt, a test pedig bizalommal támaszkodhat a szelleme és alárendelheti magát annak.

A szívek az ábrán kijelölt területen – a bal oldalon, amely ábránk szerint egy nyitott terület a test és a lélek hármasság között – még fellelhető egy és más a régi gonosz szerkezetből. Amíg a gyógyulás folyamata be nem fejeződik, ott még joggénylően léphetnek fel a démoni erők, és a betegségek erői halványan kibontakozhatnak. Ilyenkor különleges lelki-gondozói segítségére van szükség, hogy ezek a kótelek megoldódjanak.

Igy ismerhetjük meg ebben az ábrában, (melynek ez a címet adhatnánk): „Isten gyermekei a felülről-fogantatás után” – Isten hallatlan cselekedetét az újjászületésben, és egyúttal azt is, hogy Isten sok gyermekénél még állnak a gonosz utolsó bástyái a szívük mélyén. Milyen

gyakran nem hajlandó a lélek feladni az uralmát, vagy csak rövid időre kész erre, és mint „hús” harcol együtt a cinkosával, a testtel a szellemmel ellen úgy, hogy a szellemnek is fel kell lépnie a hús ellen, hogy ne lehessen azt, amit akar (Gal 5, 17).

Nélkülözhetetlenül fontosak ezek a lelki-gondozói útbaigazítások, ezek nélkül nem érthetünk el „hitünk célját: a lélek gyógyulását” (1Pt 1, 9). A 22. versben ezt olvassuk: „Tisztítsátok meg lelketeke az igazság (valóság) iránti engedelmességgel képmutatás nélküli testvérszeretetre.” A Zsid 10, 39-ben olvassuk, hogy mi, hívők – és ezért meggyazultak, tehát megváltottak – nem hátrálunk meg, hogy lelkünk megromoljék, hanem hogy megszabaduljon (szó szerint: meggyógyuljon). Jakab is arra szólít fel, hogy tegyünk félre minden tisztátalanságot és a gonoszság áradatát, és fogadjuk be szelídséggel a belénk oltott Igét, hogy meggyógyíthassa a lelkünket (Jak 1, 21).

Még számos Ige alátámasztja, hogy a lelkünk gyógyulása gyakran hosszú, tartós folyamat, amely nem megy végbe a mi akaratumk hozzájárulása nélkül, még ha Isten Szelleme végzi is ezt a munkát, és Jézus Krisztus, a Megváltó garantálja is a célba jutást. Nekünk mindig engednünk kell, hogy ez rajtunk végmenjen, ezért teljesen át kell magunkat neki adni.

A lélek gyógyulása alatt a teste is kihat a gyógyulási folyamatra. Minél közelebb jön hozzánk az Ezeréves Királyság kezdete, annál sürűbben találkoznak az üdvörténelleg olyan fontos jelenséggel, hogy a lélek gyógyulása maga után vonja a test gyógyulását is. Az eljövendő mennyi birodalomban itt a Földön a hibák és az Ige által való gyógyulás normális és mindennapos esemény lesz, éppúgy, mint Jézus idejében a körülötté lévő betegek számára is egészen normális és hétköznapi volt. Hiszen az Ó földi életútja alkalmával közel jött a Mennyi Birodalom, és az Ezeréves Királyság létrejött volna, ha Jézus mint Messiást az Ó népe, Izrael, nem tette volna félre és nem feszítette volna meg. A Golgota óta ez a háttérbe szorult.

Közél 2000 éve a Test-Gyülekezet kifejeződéseként folyamata meg végbe a nemzetek közül hit által és Isten Igéje útján. Az evangéliumok gyógyító megbiztatása helyébe – amit Jézus a tanít-

ványainak adott a Mt 10-ben a fogvatékosok és minden betegség gyógyítására – a szenvedésre való megbiztatás lépett a páli evangélium tálaján. Ezért olvassuk Páinát: „Dicsőszünk a nyomorúságokkal” (Róm 5, 3); „Most örülök a börtértelek elviselt szenvedéseimnek, és hústestem elszendve mindazt, ami a Krisztus gyötrelmeiből még hátra van, az Ó testéért” (Köl 1, 24). Fellelmettel Urunknak ebben az evangéliumban jut kifejezésre az, ami egy litok kinyilatkoztatása, hogy mi csak annyiban leszünk részesei a Krisztus dicsőségnek, amennyiben az Ó szenvedéseiben is részt veszünk (2Kor 1, 5). A Gyülekezet önvalón az érvényes, hogy csak a szenvedés tesz bennünket képessé arra, hogy Isten országába lépjünk, Isten osztályrészei és Krisztus sorstársai lehessünk (Róm 8, 17).

Ma két, bibliailag igazolt és Isten által való megbiztatás működik egymás mellett: a szenvedés és a gyógyítás megbiztatása. A lélekre vonatkozóan a gyógyítás megbiztatása van érvényes; ennek sürögösen célba kell érnie földi életünk során, de ez a mi régi lelki lényünk szenvedésébe kerül. Mindazonáltal a lélekre nem a halál vár a földi élet végén – mint a hústestre –, hanem a fénybe való bemenetel. Így a lélek gyógyulása és a test gyógyulása szoros kapcsolatban és kölcsönhatásban vannak, még ha a test – a lélekkel ellentétben – csak a halál után nyer gyógyulást azáltal, hogy menynevei szellem-testet ölt fel. A lélek ezzel szemben a teljes gyógyulást már ebben az életben elnyerheti – és el is kellene érnie!

Ezért szabad nekünk a legmelyebb értelemben felismerni földi életünk értelmét, minden esztendődtől hált adni, hogy célunk lehet lelkünket alárendelni újjászületett szellemünknek, és ezzel közelebb jutunk lelkünk teljes gyógyulásához. Ezen az úton a lelk-gondozás fontos szolgálat, és szent kötelessége a Szellelem által vezetett és megbiztatással rendelkező testvér részéről. A lelk-gondozás szempontjából különbséget kell tennünk a megváltás (λύτρωσις – lytrozsisz), mint egyszeri aktus, és a gyógyítás vagy megmentés (σωτηρία – szódó) között, ami hosszabb folyamat. A megváltás a gondolati áldozat révén történik meg, együttműködésem nélkül, és egy jogi helyzetet teremtet, amire ráállhatok, vagy elveteltem. Ha akaratú döntésemmel a

golgóti áldozatot, mint jogi lényt, a magam számára elfogadom, vagyis megletrek, és gondolkodás-megváltozás áll be az életemben – amiben Isten közreműködött –, úgy létrejött a feltétele egy isteni fogalmazási aktusnak, ami az Ó akaratá szerint a maga idejében meg is történik (Jak 1, 18). Csak ezután kezdődhet a gyógyulási folyamat, a „szótéria”, vagy ahogy – sajnos – a legtöbben fordítják: a lélek megmentése az Ige, a hit, és kitartásunk által. Itt is a Szent Szellelem a cselekvő, hiszen Ó ébreszt benneteket az akaratát és a cselekvését (Fil 2, 13). Egy példa ezt még érthetőbbé teheti: Ime, ott fekszik egy beteg, gyenge, kiéhezett ember az adósok börtönében. A bírónak, aki elférte, jön egy kiváltó (hőbérrel: goel). Leteszi a bíró elé az adósság teljes összegét az adós helyett. Ezzel az egyszeri cselekedetével egyszer s mindenkorra szabadá teszi az elíteltet. Senki sem tarthat már jogot az adósok börtönéből szabadulni embeire. Ó a megváltót. De még mindig beteg, sovány, kiéhezett. A megváltás egyszeri lényű, de még hosszabb idejét tartó gyógyulási folyamatnak kell következnie, hogy eljusson a boldogságra, a teljes gyógyulásra. Erre kevésbé illik a megváltás szó, hiszen a váltságdíj révén már kiváltották a fogságból, de még hátra van a gyógyulás.

Összefoglalva: az Isten által felülről-fogantatott része az embernek (a szelleme) meg van váltva és gyógyult is. A lélek a Golgota által meg van váltva, kikerült a sötétség fejedelmének a kezéből, de még nem gyógyult meg, ez még a földi élet során fog megtörténni. A test is meg van váltva a Golgota által, de még nem gyógyult meg. Ezt csak a halál után éri el, amikor felveszi az isteni szellem-testet.

A mi földi életünk fő feladata tehát a lelkünk meggyógyítása. Ha ez megtörténni, észrevehető gondolkodásunkban, eljárásainkban, érzelmeinkben, akaratunkban, beszédünkben, hallgatásunkban, az Istennek és embertársaink való szeretetteljes odaadásunkban. Földi életünk legfontosabb feladata tehát az, hogy meggyógyuljunk és szabadá legyünk a bűnségségtől, az engedetlenségtől, a hanyagságtól, a túreltelenségtől, a kritikai szellemtől, az alacsonyrendűségi érzéstől, az irigységtől, a gondoktól, a bizalmatlanságtól, a kérelhel-

teltenségtől, a kapzsiságtól, a kételkedéstől, a lázadóasztól, az intellektualizmustól (az értelem tényezők tübcussülésétől), az önsajnátkozástól, a fősvénységtől, a falánkságtól, az alkoholtól, a kábítószerektől, a nikotintól, az élvezetelhajlásztól, a parzsnaságtól, a házasságtöréstől és hasonlítottól. Ezek helyett lelkünkben a szellem gyümölcse fog megteremni: szeretet, öröm, béke, szelidég, türelem, szívesség, jószág, hűség, szelidég, önmegtartóztatás (Gal 5,22).

A gyógyulási folyamat láthatóvá válik környezetünk előtt. Mind az angyalok, mind az emberek – akik előtt olyanok vagyunk mint egy színész (theatron) – isolvassák rólunk (1Kor 4,9). Ezért írja Pál az Ef 5,15-16-ban: „Jól vigyázzatok tehát, hogyan éltek; ne esztelenül, hanem bölcsen, kihasználva az alkalmas időt, mert a napok gonoszak.” Földi életünk alatt azért áll rendelkezésünkre, hogy lelkünkben ez a gyógyulási folyamat végbemelessen. De az Úrban maradásunk, és az Ő bennünk maradása is attól függ, hogy parancsaitat megtartjuk-e, hely-

sen járunk-e (1Jn 3,24). „Szellemmel beteljesedtek” csak akkor lehetünk, ha a lelkünk meggyógyul. Abból, hogy a „szótéria” (gyógyulás) mindig először a lelkünkre vonatkozik, felismerhetjük, hogy Isten és a láthatatlan világ milyen nagy fontosságot tulajdonít a léleknek. Ez a fő ismeretető jele az „istenképű”-ségnek, ami az ég többi lakójánál hiányzik. Sok íge sejteti, hogy a lélek a test keletkezése előtt létezett, azt pedig határozottan állítja a Biblia, hogy a léleknek a testtel való összekapcsolása után önálló léte lesz. A kijelentések tanulmányozása során félreértésetlen, hogy a lélek a központja, talán a csúcsa is az Isten-képp ember hármasságának. Ezt Isten jelenti ki az Ő Igéjében. Ezért a lélek területe és a lelki-gondozás Jézus Gyűlése életében ezen a földön kiemelkedő jelentőségű. Szent elkötelezettség magunka nézve, de felebarátainkra nézve is.

Dr. Hartmut Maier-Gerber

Gondolatok a test – lélek – szellem témakörhöz

Az ember hármias tudattal rendelkezik: isten-, világ- és öntudattal. Ennek megfelelően adott Isten az embernek „szerveket”, amelyek erre a hármias tudatra képesek teszik.

„*és formálta az Űristen az embert a föld porából*” (IMóz 2,7) – ez az ember testére vonatkozik, amely az anyagi világ alkotó elemeiből épül fel. Testünk által érintkezünk az érzékelhető külső (fizikai) világgal, általa fogjuk fel annak hatását és hatunk mi is rá. Testi érzékszerveinkel ismerjük meg a világot.

„... *és élet lehetélt lehelte orrába*” (IMóz 2,7) – így írja le a Biblia, hogyan adott Isten szellemet az emberbe. Szellemünk által kapcsolódunk a szellemi világhoz és Isten szelleméhez (ezért Szent Szelleml!), amelyből szellemünk származik; így lehet a Szent Szellem annak éltetője és irányítója. Szellemünk hármasságunkban a legma-

gasabb rendű, mondhatnánk így is: az isteni.

„*Így lett az ember élőlényé (léleké)*” (IMóz 2,7). Amikor a szellem egyesült a testtel, akkor lett élő lélek. A lélek tehát a szellem és a test közötti összekötő láncszem, egyesülési pont. Az ember a lélek által jut el az *ön-vagy* *entudathoz*; mint központi erőnek az a feladata, hogy a szellem és a test megfelelő kapcsolótára ügyeljen: megtartsa a testet, mint a leg-alacsonyabb rendűt, a szellem iránti engedelmességben, önmaga pedig a magasabb rendű szellem útján részesül az isteni szellemen, amely őt tökéletesésk arkarja tenni. A szellem is csak a lélek által képes hatni a testre.

Így az ember hármasság az egységben. Belső, nem anyagi lénye tehát két jól megkülönböztethető részből áll: szellemből és lélekből. A szellem személyiségünknek az

a része, amely – mint magasabb rendű tudat – az *isten*, az *érzékölőti* felé irányul, míg a lélek belső világunk alacsonyabb rendű része, a *földi és teremtményi valóság* felé irányul. A lélek eljut (a szellem segítségével) az *entudatig*, a szellem viszont az *istentudatig*. – Az angyalok jellemzője a szellem; az alacsonyabb rendű lényeké, az állatoké a test. Mi emberek mind szellemmel, mind testtel rendelkezünk. Jellemző tulajdonságunk azonban sem nem a szellem, sem nem a test, hanem a lélek. A lélek által vagyunk akarattal rendelkező személyiségek. Hogy kapcsolatba juthassunk Teremtőnkkel, ezért kapjuk Istentől a szellemet. »De csak a szellem az a halandóban, a Mindenható lehellete, amely értelmes teszi» (Job 32,8) – fordítja helyesen az új katolikus fordítás. Pál apostol 1Tesz 5,23-ban így utal hármasságunkra: »Mind szellemi, mind lelki, mind testi valótok teljes épségben (feddtelenségben) őriztessék meg a mi Urunk, Jézus Krisztus Újövételére...» »Vagy nem tudjátok, hogy testetek a bennetek levő Szent Szellem temploma, akit Istentől kaptatok, s ezért nem a magatokéi vagytok?!...» dicőstésétek tehát az Istent testetekben!» (1Kor 6,12-20).

Fontos megjegyeznünk, hogy jelen világkorszakunkban a Sátán és az Antikrisztus az ember lelkét akarják felhasználni káros hatások aktiválás eszközként. Napjainkban világszerte észlelhető, hogyan kavarja fel az ördög az ember lelkét, hogy felszabadítsa a benne szunnyadó erőket, és azt úgy tünteti fel, mintha szellemi erő volnának. Isten azonban sohasem a lélek erejével munkálkodik, mert az az Ő számára használhatatlan, hanem Szent Szellem és a mi megújult (újjászületelt) szellemünk által. A Sátán, a nagy Utánzó, a Krisztus megváltását lélekerevél akarja helyettesíteni, s így a hívőkét is megteveszteni. Isten gyermekeit csak az védi meg a tévelygéstől, ha ismerik a különbséget a szellem és a lélek (és azok kihatásai) között.

A Szent Szellem a szellemünkben munkál-

kodik, a Sátán viszont a lelkünkben. Arra nincs lehetősége, hogy munkáját az ember szellemében kezdje el, hátaköré az ember lelkére korlátozódik, a bukott ember lelkére, amely a régi teremteshez tartozik. Isten azonban az ember szellemében munkálkodik, s így leszünk az újjászületés által új teremtesésk. »Ezért ha valaki Krisztusban van, új teremtes az: a régi elmúlt, és íme: új jött létre» (2Kor 5,17). Jézus Krisztus mondja: »Aki hallja az én Igémet, és hisz abban, aki elküldött engem, annak örök élete van, sőt féltétele sem megy, hanem átménet a halálból az életbe» (Ján 5,24). »Aki hisz énbenem, ha meghal is él, hiszed-e ezt?» (Ján 11,25-26).

Lélek vagy szellem ?

... hogy érzékeljük a különbséget

eredetinek megfelelő fordítás

„Vesszöszál hajk ki Isai törzökéről, hajtas sarjad gyökereiről. Az Űr Szelleme nyugszik rajta, a bölcsesség és értelem szelleme, a tanács és erő szelleme, az Űr ismeretőnek és félelmének szelleme» (Ezs 11,1-2).

„Magasztalja lelkeim az Urat, és az én szellemem ujjong Istenben, az én Űdvözlőimben» (Lk 1,46-47).

„Szeretteim, ne minden szellemnek higgyetek, hanem vizsgáljátok meg a szellemeket, hogy azok az Istentől valók-e, mert sok hamis próféta jött el a világhoz. Az Isten Szellemeét erről ismeritek meg: amely szellem valija, hogy Jézus Krisztus testben jött el, az Istentől van. Amelyik szellem pedig nem valija Jézust, az nem az Istentől van. Ez az antikrisztus szelleme...» (1Jn 4,13-14).

„Mert Isten Igéje élő és ható, élesebb minden kétélű kardnál, és átható a szellem és lélek... szétválásásg» (Zsid 4,12).

„Isten igazi imádó szellemenben és igazságban imádják az Atyát... Az Isten Szellem, és akik imádják őt, azoknak szellemenben és igazságban kell imádniuk» (Jn 4,23b-24).

A magyar nyelv és a bibliai antropológia

A Biblia világosan és következetesen kijelenti, hogy az ember hármas (triplex, trichotom) lény: test – lélek – szellem. Isten az embert a saját hasonlatosságára teremtette. Isten maga is hármasság:

1. Teremtő Szellem (Jn 4.21) – Atya-Isten, akit soha senki nem láthat;
2. Megváltó Jézus Krisztus, az Isten Egyszülöttje: akiben Isten megjelent testben;
3. Szent Szellem, aki az ember halott szellemét megeleveníti s aki az újjászületett emberben lakozást vesz.

A középkori nyugati egyház egyik sajnálatos tévedése erősen befolyásolta a szervezett magyar kereszténységet. Tévesen azt tanfuttatták, hogy az ember kettős természetű (duplex, dichotom) teremtmény, azaz test és lélek. (A dualista felfogást leginkább Anselmus kezdte képviselni 1100 körül.) Ezt a protestantizmus is átvette, és ez lett a mai magyar nyelvű bibliafordítások egyik legnagyobb hiányossága. Érdekes itt megemlítenünk, hogy a keleti egyházak nagyrésze hűségesebben ragaszkodott a Biblia eredeti szövegéhez, és az embert hármas-ságnak tekintti.

Oktalanság elfogadni azt a nézetet, hogy Isten Szelleme következtelenül használta a görög szavakat, s az emberre bíza, hogy mikor mit kell pontosan érteni egy-egy szó alatt. Pl. Máté 16,25-26 verseiben négyyszer fordul elő a „psziché” szó, amelynek eredeti alapeljárása: lélek. A magyar fordítók azonban ezt a szót kétszer „élet”-nek és kétszer „lélek”-nek fordították azzal a megokolással, hogy a „psziché” a görög nyelvben mindkét fogalmat jelölheti. Ez már azért is tarthatatlan, mert az élet szóra a görögben két különböző szó van használatban. Ilyen önkényes tolmácsolással hamisították meg bibliafordítóink a Bibliának azt a két szavát, amelyet a héber és görög szöveg is következetesen megkülönböztet: ruach – nefes vagy pneuma – psziché.

Tudnunk kell, hogy egyetlen nyelvben sem fordították „lélek”-nek a héber szöveg „ruach” szavát, vagy a görög „pneuma” szót (tudomásunk szerint). Mindkettő helyesen ezt jelenti: szellem. Tarthatatlan az az állítás, hogy csak a nyelvújítás korában alkották a szellem szót. Minden ellenkező fel fogás ellenére a magyar nyelv jól ismeri a szellem szót. A huszita fordításban – ez a legelső magyar bibliafordítás! –, valamint a Müncheni, a Bécsi és az Apor-Ködexekben világosan megtaláljuk régi alakjában: „szellet”. Ugyancsak a katolikus Kármory fordítás is következetesen ezt a szót használja, kivéve a Szentlélek kifejezést. Az újabb magyar fordítások között a szellem szót hűen adja vissza a Csia-fordítás.

Az ún. archaisztikus szempont (a régéhez, a megszokotthoz való ragaszkodás) továbbra is fenntartja azokat a visszasságokat, amelyek sajnálatosan egyedül a magyar bibliafordítás jellemzői. Szokás arra is hivatkozni, hogy a magyar „szellem” szó kísértetet is jelent. De ez más nyelvben is egyik jelentésváltozata a szellem szónak. A Magyar Értelmező Szótár is így adja vissza egyik jelentését: „a legfelsőbb, láthatatlan lény”. A lélektan és annak minden alkalmazási területe soha sem cserélheti fel ezt a két fogalmat. A lélek és a szellem lényegükben – szubsztanciálisan – különbözőek egymástól, és a szavak nem használhatók egyszer az egyik, máskor a másik fogalom jelölésére, márcsak azért sem, mert több helyen egyszerre és együtt fordulnak elő (pl. 1.Tesz 5,23; Lk 1,46-47; Zsid 4,12).

A Biblia megértése is a legnagyobb zavarba és bizonytalanságba kerül, ha nem tesszünk különbséget és ha az eredeti szavaknak nem megfelelő helyes fordítását használjuk. A megszokottól és a hagyományostól vissza kell térnünk az eredeti bibliai kifejezésekhez. A szavakat is reformálni kell. Ezt meg lehet és meg is kell tennünk. Kosztolá-

nyi Dezső, aki a magyar nyelv egyik legkiválóbb művelője volt, megállapítja, hogy a szavakat új értelemben is bátran kell használni, mert a szavakat a használat tölti meg tartalommal. Az eddigi bibliafordítások is elismerik ezt a hiányt pl. azzal, hogy ahol Isten szelleméről van szó, ott a Lélek szót negybetűvel kell írni. Ennek szóban semmi értéke és értelme nincs. (Érdekes megemlítenünk, hogy a magyar sport-nyelvben sikerült a sporttudósoknak egy közös meggyezés alapján elég rövid időn belül a már teljesen bevett angol kifejezéseket magyar szavakkal kicsisérlni, pl. futball – labdarúgás, tribün – lelátó, drukker – surkoló, taacs – part, hensz – kezelés, center – középsatár, beck – hátvéd. Talán csak a gól maradt „életben”.)

Feltétlenül szükséges a lélek és szellem szétválasztása. A lélek az emberre jellemző é-n-tudat, azaz az értelem, az érzelem és az akarat székelye. Az (biológiai) érzékelést, észlelést jelenti. Az ember szelleme viszont az Isten-tudat székelye, csakis általa, illetve szellemben tud az ember Isten-nel kapcsolatba kerülni, általa fogjuk fel az isteni parancsolatokat, impulzusokat. Mivel Isten Szellem, ezért Ő minket nem lelki emberré, hanem szellemi emberré akar formálni.

Istennek sok áldott munkása is így értette azt, amit Pál apostol az 1.Tesz 5,23-ban írt: „A békesség Istene pedig szenteljen meg titeket teljesen (holotelész – mindenestől), vagyis az apostol végé az, hogy a hívő személy megszentelése lényének minden részére kiterjedjen – W.E Vine: Expository Dictionary of New Testament Words IV. k. 213. o.), és őrizz meg a ti szellemeket, lelketek és testetek teljes egészében, feddhetetlenül a mi Urunk Jézus Krisztus eljövételére.” De ugyanilyen értelmű az a kijelentés, amely a Zsid 4,12-ben olvasható: „Mert Isten Igéje élő és ható, élesebb minden kétélű kardnál (törné!) – Menge-Güting: Etimológiai görög-német szótár), és elhatol(ó) a lélek és a szellem, valamint az izék és a velők szétvá-

lasztáság, és megtékoje a szív gondolatáinak és mérlegeléseinek.” Ezek az Igék tehát a szellem és a lélek szétválasztását tanítják.

Andrew Murray mondotta, hogy „amitől az egyháznak és az egyének rettegnie kell, az a lélek rendezetlen tevékenysége, annak ereje és akarata által”. F. B. Meyer kijelentette, hogyha nem tudott volna a lélek és a szellem szétválasztásáról, akkor nem tudná elképzelni, mi lett volna szellemi életével. Stockmayer és sokan mások ugyanerről tettek bizonyoságot.

A Biblia sohasem tévesztő össze a szellemet a lélekkel, mintha a kettő ugyanaz volna. Amit Isten szétválasztott, azt az ember ne akarja összemenni.

*

(Tudjuk, hogy nagyon nehéz a megszokott elhagyni és új utat vágni, a megszokott kifejezések helyett új szavakat alkalmazni, de szeretnénk bizonyos segítséget nyújtani.

Kiadónk gondozásában 1984-ben megjelent a Károli fordítású Bibliához a Bibliai szókönyv – Konkordancia. A 344. oldalról a „Lélek II-III.” című alatti megtalálhatjuk, hogy hol alkalmazza az eredeti görög szöveg a szellem szót. Az itt felsorolt igeverseket keressük ki a mindennap használatos Bibliánkban és a „lélek – Lélek – Szentlélek” szavakat húzzuk alá egy ceruzával a Konkordancia útmutatása alapján. Vigyázzunk, nehogy összekeverjük a 342. oldalon hozott „Lélek I.” című alatti hozott igeversekkel, ahol az eredeti görög szövegben is a lélek szó szerepel. Az aláhúzott „Lélek – Szentlélek” kifejezések helyett a jövőben „Szellem – Szent Szellem – Isten Szelleme” szavakat használjunk. Néhány orsz. munkálvaló kezünkben lesz egy, az eredeti szöveghez közelebb álló Biblia.

Mind a „Vetés és aratás” című lapunkban, mind az általunk kiadott könyvekben igyekezzünk a Biblia eredeti szövegéhez közel álló fordításban hozni az Igét. Kerjük, hasonlítsa össze az általunk leírt és a Bibliájában olvasható igeverseket, és ceruzával jelölje be az eltéréseket; akár a lapzérlelre, akár egy külön lapra. Rövid időn belül Isten Igéje egyre nagyobb mélységben tárul szemé és értelme elé.

A Bibliai szókönyv – szókondancia a Károli Gáspár fordítású Bibliához” című könyvet Kiadónk új címen lehet megrendelni.)

Szellem és lélek

Mind a Szentírás eredeti szövegeiben – a héberben és a görögben –, mind általában a különböző idegen fordításokban két különböző szó van arra, amit a legelterjedtebb magyar bibliafordítások »lélek«-jelölnek. E két szó a héberben: *ruach* és *nefes*; a görögben: *pneuma* és *psziché*; a latinban: *spiritus* és *anima*; a németben: *Geist* és *Seele*.

A teljesen megfelelő két magyar szó a magyar nyelvben is megvan, s így égető szükség, hogy e két különböző szó mögött levő nagy fogalmi különbség a magyar fordításokban is kifejezésre jusson. A fentebb felsorolt szavak közül *ruach*, *pneuma*, *spiritus*, *Geist* a »szél, szellő«-fogalomhoz kapcsolódnak, míg a *nefes*, *psziché*, *anima* a légzés fogalmával állíthatók párhuzamba, mivel a belső, láthatatlan, elvont dolgok rendszerint a hasonló külső, látható tárgyakról vagy jelenségekről kapják nevüket. A fentebb említett szócsoporthoz tehát, a szavak származását tekintve, teljesen megfelel a magyar »szél«-ből származó *szellem*, és lélegzéssel rokon *lélek*.

»Az Isten Szellem (pneuma), és akik imádják Őt, azoknak szellemben és igazságban kell imádniuk« (Jn 4,24), olvassuk Jézus Krisztus szavait helyes fordításban. Ezt az eredeti görög nyelvből így is fordították le a világ legtöbb nyelvére, kivéve a *magyart*. Ezért a magyar bibliaolvasó ember azt hihetné, hogy az ember csak testből és lélekből áll, mint ahogy azt Platon, a görög filozófus tanította. Így az ember olyan lenne, mint az állat, mert annak is van teste és lelke. De mást mond a Biblia: Ami az embert az állattól elsősorban megkülönbözteti, az az Istentől való szellem. A Biblia a szellem szóval jelöli tehát az ember portestébe Istentől belélelhet isteni alkotórészét. Isten mint Szellem az ember szellemén át tud elsősorban kapcsolatba lépni velünk, és kevésbé a lélek (psziché)

által, amely az ember én-jének, öntudatának (akarata, értelem, érzés) a székhelye. Mivel a magyar bibliafordításokban általában hiányzik a rossz fordítás következtében ez a megkülönböztetés, ezért állandó fogalomcserevel van dolgunk. Használtsuk össze Lk 23,46 (szellemem) Csel 2,27 (lelkem) igéket. Károli a *szellem* (pneuma) és *lélek* (psziché) szavakat általában lélek-nek fordítja, Zsid 12,4-ben pedig a *szív* szó szerepel. Az új protestáns fordításban (1975, Budapest) a lélek helyett *elme*, a szellem helyett lélek szót használtak. Az ilyen fogalomcséréknek messzeható teológiai következményei vannak. Ezért nagy a fordítók felelőssége. Örvendetes tényként megemlíthetjük, hogy az Újszövetség egyes helyein e két szót Budai Gergely (1967) és Békés-Dalos (Róma 1971) az eredeti szövegnek megfelelően fordítják. Még hátrabban és több helyen helyesen használja a »szellem«-szót – különösen az Újszövetségben – a legújabb róm. katolikus bibliafordítás (Szent István Társulat, Bp. 1976).

A Szentírás eredeti szövege világosan különbséget tesz a szellem és a lélek között, ezért beszél pl. Pál apostol az 1Kor 2,14-ben *lelki* (pszichikosz) *emberről*, a 15. versben pedig a *szellemi* (pneumatikosz) *emberről*. A kettő egymással ellentétes. Az egyik negatív jelentésű, míg a másik pozitív (1Kor 2,14-15). A *lelki* ember Istentől elszakadt, Isten számára halott, ezért az Isten dolgai iránt érzéketlen; ilyen a természetes állapotban levő, az újjá nem született ember. A *szellemi* ember (keresztény) pedig az Isten Szellemétől (eddig »Istentől«-ektől) megelevenített és az Isten dolgai iránt fogékonyt tett embert jelöli. »A szél (szellem, pneuma) fű, ahová akar . . . így van mindenki, aki Szellemtől (régies alakja: szellet) született.« Jn 3,8. Dietrich Bonhoeffer írja: »Szelleminék (pneumatikosz-nak) azt nevezi a Biblia – éspedig következetesen –, ami egyedül a Szent Szellem munkája, aki szívünkben bizonyoságot tesz arról, hogy Jézus Krisztus Úr és Megváltó. *Lelkinek*

(pszichikosz-nak) mondja a Szentírás mindazt, ami az emberi lélek ösztöneiből, erőiből és beállítottságából származik. A kettő felszövetségben folyik le a keresztény ember élete. Lásd 1Kor 2,11-16 verseit. Szükséges a *szellem* és *lélek* szavak helyes *bibliai értelmezése*, különben nem foghatjuk fel az isteni kijelentés mélységét. Károli Gáspár két kuics helyen (1Móz 2,7 és 1Kor 15,45) meghagyta a lélek és szellem közötti – az Isten Szelleme által tett – különbséget: »Lón az első ember, Ádám, élő lélek; az utolsó Ádám megelevenített szellem.« Sajnos az 1975-ös protestáns fordítás már ezt az egyetlen helyet is »kijavította«. Nem véletlenül fratta le Isten Szelleme a Zsid 4,12-ben: »Isten Igéje élő és ható, élesebb minden kétélű kardnál, és átthal a lélek és a szellem, az íz és a velő gyökeréig, megitéli a szív gondolatait és érzéseit.«

A Szentírás néhány esetben szóalakzat gyanánt a *lélek* szót használja az egész emberre nézve: » . . . és azon a napon mintegy háromezer lélek csatlakozott hozzájuk« (Csel 2,41), minthogy ma is a köznyelvben beszélünk pl. egy 500 lelket számláló közösről. – Istennel kapcsolatban pedig csak 2 helyen használja az Írás a psziché szót: Mt 12,18 és Zsid 10,38. Mindkét esetben öszövezési idézetről van szó (Ézs 42,1 és Hab 2,4), s itt is szóalakzatot találkozzunk, amelyet nem szó szerint kell értelmezni. Isten leereszkedik az emberhez, így szól hozzá, mintha ő is lélek volna, mint az ember, csak azért, hogy könnyebben megértthesse magát. Megint más a szó tartalma, amikor Pál apostol az 1Tesz 5,23-ban ezt kívánja: »A békesség Istene őrizze meg szellemeket, lelketeket és testeteket fedhetetlenül Urunk, Jézus Krisztus eljövételéig.« Isten Szelleme által a mi szellemünkön át az egész embert uralni akarja, mivel csak akkor tölthetjük be emberi hivatásunkat, s csak akkor leszünk megváltott, boldog emberek.

Egyesek előtt idegennek, szokatlannak hat a *szellem* szó ilyen értelemben tett

alkalmazása. Arra hivatkoznak, hogy a magyar csak a gonosszal kapcsolatban használja ezt a szót, azaz mint kísértet vagy gonosz szellem (démon). Hogy ez mennyire nem áll, igazolja az, hogy a profán (világi) szóhasználatban már a legtermészetesebben alkalmazunk ilyen szavakat, mint: korszellem, szellemi munka, a nép szellemi erői, Ady és Goethe szelleme (génusz). A Szentírás más tartalommal és még árnyaltabban is használja ugyanezt a szót mindarra, ami az anyagi világ fölötti való, természetfölötti (transzcendens) jelölés. Ne féljünk azért behatolni az Ige mélységeibe. Ehhez az első lépés, hogy a szavakat jól fordítsuk le és helyesen értelmezzük.

Bibliai szóhasználatban is előfordulhat, hogy a helyesebb értelmezés miatt a már ismert szavaknak új tartalmi töltést adunk. Ez történik a szellem szó helyes használata esetén is. Ennek nem lehet akadály az, hogy ezt a szót profán (világi) nyelvhasználatban más tartalommal töltsük meg.

Nyelvünkben több olyan szó van, amelynek kétéle tartalmi töltése van. Pl. *méh* mint rovar és *méh* mint a föld méhé vagy anyaméh; *ige*, a nyelvtani, és *ige* mint Isten szava. (További példák: kár, parádicsom, szél, garat, mandula, körte.) Ahogy ezeket a szavakat kétéle tartalmi töltéssel minden magyar megérti, úgy értheti meg a *szellem* és *szellemi* szavak biblikus tartalmi töltését is. Ehhez viszont szükséges e szavaknak helyes tartalmi töltését gyakori használata. Ez elsősorban a bibliafordítók, keresztény kiadók és igemagyarázók feladata.

Tudjuk, hogy nem könnyű dolog egy 400 éves tradíciót felszámolni. De nekünk mindenkor töreküdnünk kell a pontos és szövegű fordításra, mert életünk függ attól, hogy mit és hogyan szól hozzánk Isten. Eppen ezért ne marasztaljuk el azokat, akik ezt az utat járják, sőt teheszünk neknek megfelelően segítők azok munkáját.

Dualisztikus antropológia vagy trichotómia?

Kettőség-e az ember, vagy hármasság?

Egyik kedves olvasónk (nyugalmozott evangélikus lelkes) leveleében annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a Szentírás és az Evangélikus Egyház tanítása a dualisztikus antropológia mellett tesz vallást, miszerint az ember kettős lény, azaz test és lélek, tehát nem hármás: test, lélek, szellem. Éppen ezért kéri, hogy kiadványainkban használjuk a Szent Szellem helyett a Szentlélek kifejezést. Emelített olvasónk megállapítja, hogy a Károli és az új protestáns bibliafordítás szerint az Ószövetségben a *ruach* és *nefes* szavak, az Újszövetségben pedig a *pneuma* és *psziché* szavak egymással kicserélhetők, azaz cserefogalmak.

„Nekünk versengeni nem szokásunk, sem pedig az Isten gyűlekezeteinek” (1Kor 11,16) – most azért az alábbiakban szeretnénk még egyszer világosan állást foglalni ebben a kérdésben.

Valóban, ezt a kérdést nem a filozófusok, sem a teológusok döntik el, hanem a Biblia, ahogy kedves olvasónk is nagyon helyesen írja leveleében. De nem a magyarra (!) fordított Biblia – bár nagy becsben tartjuk a Károli fordítás Bibliát – hanem az eredeti szöveg és annak a magyaron kívül minden más nyelvi fordítása (angol, német, olasz, francia, cseh, szlovák, román, orosz stb.). Mert minden más nyelven a *pneuma* szellemet jelent, a *psziché* pedig lelket, csak a magyar fordításban jelent a *pneuma* is, meg a *psziché* is lelket – sajnos.

Egyébként a *vetés és aratás* 21. évfolyamának első számában ábrákkal illusztrált cikk jelent meg erről a témáról, amit olvasónk szíves figyelmébe ajánlunk.

Maga az isteni hármasság: Atya, Fiú, Szent Szellem, valamint a Szentsátor hármás beosztása (pitvar, szentély, szentek szentje) is alátámasztja azt a bibliai gondolatot, hogy az Isten képeire teremtett ember is hármasság: szellem, lélek és test. A szellem Istenből

való, mennyei, a hústest földből való földi, és az életelen „agyag-ember” Isten lehelete által. Szelleme által, élő léleké (psziché) lett (1Móz 2,7).

A *lélek* és az *élet* szavak valóban több helyen cserefogalomként szerepelnek a Bibliában, valamint a fordításokban (pl. Mt 10,39; Mt 16,25-26; Lk 9,24; Lk 17,33; Jn 12,25). De a *pneuma* helyett nincs *psziché* sehol az Igében, hiszen mindkét szónak egész más a jelentése és az értelme.

Az ember Isten Szellemének birtoklása nélkül csak állat volna, mert Isten az állatoknak is adott *lelket* (pszichét) (1Móz 1,30). De azokba nem lehelte bele az Ő Szellemét. Mindezekből nyilvánvaló, hogy milyen káros és félrevezető cserefogalomként foglani a Bibliában a szellemet és a lelket.

Egyébként a tudományos világ nem cserélte fel soha ezeket a fogalmakat. A pszichológia mindig is lélektan volt, ha az elmúlt idők során a „lélek” szó alatt mást és mást értek is, a pneumatológia pedig szellemtan, és a tudományok előrehaladásával a fogalmak egyre élesebben szétvááltak. A középpe gyakran felcseréli viszont a szellem és az értelem szavakat – az értelmi fogatékossá helytelenül szellemi fogatékost mond –, de a magyar nyelvészek ezt rögtön ki is igazítják.

Tudjuk, hogy az Ige Istentől ihletett (átlehelt) és annak minden betűje, pontocskája örökre igaz marad, és nem az dönti el a valóságát, hogy hányszor fordul elő a Bibliában. Egyébként a *szellem* szó a Bibliában több mint 300-szor fordul elő, és egyszer sem cserefogalomként, a *lélek* is több mint 300-szor, és nemcsak súlyos hibába, hanem félrevezetés lenne egyszerű cserefogalomként felváltva használni a fordításokban.

A levél végén említett kifogás, hogy a „szellem” szó a magyar nyelvben más jelentéssel terhelte, eléggé megalapozatlan. A Bibliában kifejezetten olvashatunk „gonosz szelle-

A szellemi keresztyén ember

című műveből (megjelent a W. Nee BIZONYÁGTÉTELEI c. kötetben, Evangéliumi Kiadó 1991, Budapest) az alábbiakban néhány szakaszú idézünk, hogy olvasónk állásfoglalásunkat jobban megértse.

A szerző előszavából: „Tekinthejtük ezt a könyvet egyfajta bibliai lélektannak is. Mindent a Bibliára alapozunk és szellemi tapasztalattal igazolunk. Kutatásunk eredményeképpen – mind a Biblia tanulmányozása, mind a szellemi élményeink alapján – elmondhatjuk, hogy minden szellemi élménynek (pl. az újjászületésnek) belső emberünkben végemend változás felel meg. A Biblia az ember három részre osztja: szellemre, lélekre és testre. Megismerjük továbbá, hogy a három részek mennyire különböznek a feladatai és hatásköre, kivált érvényes ez a lélekre és a szellemre. Ezzel kapcsolatosan az első kötet első részéről kell néhány dolgot mondanunk. A kik szellemi téren fejlődni kívánnak,

azok számára szükséges, hogy meg tudják különböztetni a szellemet a lélektől, s ugyanígy el tudják választani a kettő rendeltetést. Csak akkor vagyunk képesek szellem szerint járni, ha tudjuk: mi a szellem és a léleket. Az újjászületés, amely által Isten életét nyerjük el, minden szellemi élet kiindulópontja. Minden ítétszék, tanításunk, meggyőződésünk, érvelésünk, magyarázatunk és tanulmányunk haszontalan fáradság, ha nem akarunk vele mást, mint értelmileg megértetni valamit, az akarat rabíni valamire, és bizonyos érzéseket felkelteni. Ezzel nem segítünk az embereket ahhoz, hogy isteni életet fogadjanak be szellemükbe.

Van-e jelentősége a szellem megkülönböztetésnek a lélektől?

Rendkívül jelentős ez, nagy fontossága van a hívő ember szellemi életére. Miképpen érthető meg a hívő, mi a szellemi élet, ha nem ismeri a szellem fogalmát? Ennek ismerete nélkül hogyan növekedhetne szellemileg? A keresztyének gyakran úgy vélik, hogy ami lelki, az szellemi is, és ezzel megrekednek a „lelkiekben”, és nem törekednek a valóban szellemire. Hogyan kereshetjük el ezt, ha összekeverjük azt, amit Isten világosan kettéválasztott?

Fontos, hogy a hívő alázatos készséggel elfogadja a Szent Szellem tanítását. Ez esetben a Szent Szellem által megtapasztalható a szellem és a lélek különböző voltát, még akkor is, ha a téren nincsenek különösebb ismeretei. „Mert Isten Igéje élő és ható, élesebb minden kétélű kardnál, és átható a szellem és a lélek, az izületek és a velők szétválásáig, és megítéli a szív gondolatait és szándékait” (Zsid 4,12). Ha tehát a szellemi elválasztható a lelkitől, akkor a kettőnek eltérő természetét kell rendelkeznie.

mek”-ről, és ez alatt valóban „kísérretet” lehet érteni, de itt nem a „szellem” szó a negatív, hanem a „gonosz”. A Bibliában leirt szellemvilág két pólusa. Az egyik az isteni, belefoglalva a Mindenható Isten angyait, akik szellemi lények, és ezek pozitívak, és ott van a negatív pólus: maga a Sátán és vele együtt a bukott angyalsereg. A hitetlen embernek a „szellem” szó valóban negatív jelentésű lehet, hiszen ő a negatív oldalhoz tartozik, és nagyon sokszor „gonosz szellemek” gyötrik, de ez nem zárja ki annak lehetőségét, hogy nem lehet „jó szellem” is.

Sajnos a legtöbb magyar bibliafordítás a hagyományhoz ragaszkodva még nem veszi figyelembe, amit Isten mond: hogy Ő Szellem; és az újjászületünk, akkor Isten Szelleme a mi szellemünkkel együtt tesz bizonyosságot arról, hogy Isten gyermekei vagyunk (Róm 8,16). Persze ezt csak a felülről újjászületett ember érti meg. M. L.

Az ember teremtése

„Azután formálta az Úristen az embert a föld porából, és élet leheletét lehelte orrába. Így lett az ember élő lélekkel” (1Móz 2,7). Amikor Isten megteremtette az embert, a föld porából alakította ki, és azután „életnek leheletét” lehelte az orrába. Mikor az élet lehelete, amelyből a szellem lett, kapcsolata jutott az ember testével, akkor és úgy keletkezett a lélek. Ezért az Írás az embert „élő lélek”-nek nevezi. Az élet leheletéből lett az ember szelleme: a benne levő élet előfelfétele. Az Úr Jézus mondta, hogy „A Szellem az, Aki megelevenít” (Jn 6,63). Az élet lehelete a teremtés Urától származik. Nem szabad azonban összetévesztenünk az ember szellemét Isten Szent Szellemével. Ez utóbbi más, mint az ember szelleme. A Róm 8,16 hangszólóza a különbséget, amikor kijelenti, hogy „maga a Szellem tesz bizonyosságot a mi szellemünkkel együtt arról, hogy valóban Isten gyermekei vagyunk”. Az „életnek lehelete” kifejezésben az élet héber eredetije „kháj”, és *többszám*ban van. Ez föltehetően arra a tényre utal, hogy Isten életének belehelése nyomán kettős élet támadt: lelki és szellemi. Mikor Isten lehelete beköltözött az emberbe, az ember szellemévé lett; s amikor a szellem érintkezésbe lépett a testtel, előállott a lélek. Ez megmagyarázza szellemi és lelki életünk keletkezését. Fel kell azonban ismernünk, hogy ez a szellem nem azonos Isten *tulajdon* életével, mert „én-tem Isten Szelleme alkotott, a Mindenhatónak lehelete adott nekem életet” (Jób 33,4). Nem Isten öröktől fogva való élete költözött bele az emberbe, nem is az az Istenből való élet, amelyet az újjászületésnek kapunk. Az újjászületésben Isten tulajdon életét nyerjük, amelyet az élet fája jelképez. De emberi szellemünk, jóllehet maradandóan bennünk van, nem „az örök élet”.

„Az ember élő lélekkel lett” kitétel az ember lelkére vonatkozik: amikor a test megelevenedett a szellem által, akkor jött létre az élő, öntudatos ember. A teljes ember: szellemből, lélekből és testből összetett

hármasságot alkot. Az 1Móz 2,7 szerint az ember két független elemből, a testből és a szellemből állt össze. A test szellem nélkül halott volt, a szellem által azonban az ember megelevenedett. Az így előállott *szerver* nevezi az Ige léleknek. „Az ember élő lélekkel lett” – kifejezés azonban nemcsak azt jelenti, hogy a szellem és a test összekapcsolása hozta létre a lelket; hanem azt is, hogy a szellem és a test teljesen beleolvadt a lélekbe. Más szavakkal, lélek és test összekapcsolódott a szellemmel, a szellem és test pedig felolvadt a lélekben. Ádám „büntetlen állapotában mit sem tudott még a szellem és a test szüntelen küzdelméről, amit mi naponta megtapasztalunk; a három természet tökéletesen egygyólvadt; és a lélek, mint egyesítő szerv hozta létre a személyiséget, a mindenki mástól különböző lényt” (*Pember: „Earth Earliest Age”* = „A föld legrégibb korszaka”). Az ember élő lélekkel rendellett, mert a lélekben találkozott a test és a szellem, és ezáltal lett az ember személyiséggé.

Az ember milyensége főként a lélektől függ. A lelke képviseli és fejezi ki a személyiséget. Az ember szabad akaratának is ez a szerve, amelyben a szellem és a test tökéletesen föloldódott. Ha az ember lelke engedelmeskedni akar Istennek, akkor megengedi szellemének, hogy Isten rendelése szerint uralkodjék az emberen. De viszont tud így is dönteni, hogy a lélek a szellemet elnyomja, és más tésztárá az ember felett. A szellem, lélek és test eme hármasságát ábrázolja ki bizonyos mértékig az elektromos izzólámpa. Az égő jelenti a teljes embert, ezen belül van elektromosság, fény és izzószál. A szellem olyan, mint az elektromosság, a lélek a fény, a test a drót. Az elektromosság idézi elő a fényt, a fény az előbbi hatására jön létre. A drót pedig az elektromos áramot hordozó anyag, hogy kigyulladjon a fény. A test és szellem összekapcsolódása hozza létre a lelket, amely egyetlenlény emberi sajátosság. Amint a drótban áramló elektromosság fényvé válik, így hat a szellem a

lélekre, amely viszont önmagát a testen keresztül juttatja kifejezésre. Ezzel szemben meg kell jegyeznünk, hogy amíg lényünk elemeinek találkozáspontja ebben az életben a lélek, addig feltámadott életünk kormányzója, irányítója a szellem lesz. A Biblia ezt tanítja: „Elvettetik lelki test, feltámasztatik szellemi test” (1Kor 15,44). Itt érkezzünk el a döntő ponthoz: mi, akik a feltámadott Úrhoz csatlakozunk, már ebben az életben elérhetjük, hogy egész lényünket a szellemünk vezérelje. Nem az első Ádámmal vagyunk egyek, aki élő lélekkel teremtett, hanem az utolsó Ádámmal, Aki megelevenítő szellemmé lett.

A szellem, lélek és test feladatai

Az ember a testén keresztül érintkezik az anyagi világgal. Ezért a test a *világ-udat*ot adó részünk. A lélek magába foglalja az *értelme*t, amely létünk jelen állapotában segít minket, és az *érzékenység*ből folyó érzelmeket. Mivel a lélek az ember énjéhez tartozik, és személyiséget fejezi ki, ezért ez a részünk adja az *ön-udat*ot. A szellem viszont Istennek köt össze bennünket, és általa megérthetjük és imádhathatjuk Őt. A szellem az *Isten-udat*ot kifejező részünk. Isten a szellemben lakozik, önünk a lélekben, míg érzékeink a testünkben. A szellem által van az embernek kapcsolata a szellemi világgal, és Isten Szellemével. A teste általi kapcsolódik az ember a külső, érzéki világhoz, amely hatással van rá, és amelyre befolyása van. A lélek a két világ között áll, de mindkettőhöz tartozik. Kapcsolatban van a szellemi világgal a szellem által, de az anyagi világgal is a test útján. Megvan benne a szabad akarat, képes megválasztani környezetét. A szellem nem tud közvetlenül a testen keresztül megnyilatkozni. Közvetítőre van szüksége, ez a közvetítő a lélek, amely úgy állt elő, hogy a szellem érintkezésbe jutott a testtel. A lélek tehát a test és a szellem között áll, összeköti egymással a kettőt. A szellem engedelmesre készítheti a testet a lélek közvetítésével, úgy, hogy az engedelmes-

kedik Istennek. Ugyanígy viszont a test lealacsonyíthatja a szellemet a lélek által. A három elem közül a legnemesebb a szellem, mert megteremti az összeköttetést Istenhez. A legalacsonyabbrendű a test, mert az anyagi dolgokkal hoz minket kapcsolatba. A kettőjük közt álló lélek kapcsolja össze a kettőt, és magán viseli mindkettőnek a lényeges vonásait. A lélek teszi lehetőségé, hogy a szellem és a test kapcsolatba kerüljenek és együttműködjenek. A lélek feladata a kettő kelendőben való megtartása, hogy el ne veszítsék megfelelő viszonyulásukat, azaz, az alacsonyabb rendű elem, a test, alávesse magát a szellemnek, és a magasabb rendű, a szellem uralkodjék a test fölött a lélek által. Az ember lelkének tehát meghatározó jelentősége van. Átvesszi a szellemetől, amit az a Szent Szellemtől nyert, hogy azután a lélek, tökéletességre jutván, közölje a testtel, amit kapott, és így a test is részese lehessen a Szent Szellem tökéletességének, s szellemi testté válhasson.

Így a szellem az ember legnemesebb része, és lényének legbensőbb központjának helyezkedik el. A test a legalantasabb részünk, és a legkülsőbb helyen van. A kettő között van a lélek mint közvetítő. A test a lélek külső szálláshelye, míg a lélek a szellem külső rétege. A szellem közli gondolatát a lélekkel, a lélek pedig parancsol a testnek, hogy engedelmeskedjék a szellemnek. Ez a léleknek, mint közvetítőnek a jelentősége. A bűneset előtt az ember egész lénye felett a szellem uralkodott a lélek által.

A lélek ereje rendkívül nagy, mert a szellem és a test elegendő benne, és teszi azt az ember személyiségének és tevékenységének a székhelyévé. Mielőtt az ember bűnt követett el, a lélek maradéktalanul a szellem uralma alatt volt. Ereje ezért a szellem ereje volt. A szellem önmagában nem képes a testre hatni, csak a lélek közvetítésével teheti azt. Ezt látjuk a Lk 1,46-47-ben: „Magasztalja az én lelkem az Urat, és örvendezett az én szellemem az én megtartó Istenemben”. Itt a sorrend az igeidő

alakjában mutatkozik: először a szellem örvendezett az Istenben, azután a lélek közvetítéssel ez az öröm külsőképpen is kifejezésre jut.

A lélek a személyiség székhelye. Itt székelt az ember akaratára, értelme és értelme. Mivel a szellem a szellemi világhoz kapcsolódik, a test pedig a természeti világhoz, a lélek a kettő között áll, és eldönti, hogy az ember fölött a természeti vagy a szellemi világ uralkodik. A szellem uralkodásához a lélek hozzájárulása szükséges; különben a szellemmel a lélek és a test szabályozására. A döntés teljesen a lelken múlik, mert ez az ember személyiségének a székhelye.

Tulajdonképpen a lélek egész lényünk sarkpontja, mert benne rejlik az ember döntésre való képessége. Csak ha a lélek kész megállítani magát, akkor juthat a szellem uralomra az ember felett. Ha viszont a lélek feláldoz, a szellem tehetetlenné válik. Ebben van az ember szabad akaratának magyarázata. Az ember nem automata, amely kényszerűen enged Isten akaratának. Az embernek korlátlan lehetősége van a döntésre. Megvan az akaratát kifejező szerve, és maga dönthet, hogy követi-e Isten, vagy ellenáll, és ezzel inkább a Sátánra hallgat. Istennek pedig az az akaratja, hogy az ember fölött annak legnemesebb része, a szellem uralkodjék. Figyelembe véve a léleknek ilyen hatalmát, és hogy az az ember személyiségének szerve, nevezi a Biblia az embert „élő lélek”-nek. A szellem túl van az ember öntudatán, meghaladja érzékelőképességét. Itt kerül az ember kapcsolatba Istennel, és egyedül Vele.

Az Isten által adott rend félreérthetetlen: „mind szellemek, mind lelkek, mind testetek” (1Tesz 5,23). A sorrend tehát nem ez: „lélek, szellem és test”, és nem is: „test, lélek és szellem”. A szellem a legfontosabb résznünk, ezért említi elsőnek az Ige; a test a legalacsonyabb rendű, ezért utolsóként van róla szó, a lélek a kettő között van, ezért ott a helye a felsorolásban. Most,

hogy már ismerjük az isteni sorrendet, értjük a bibliai bölcsességet, miszerint az ember a templomhoz hasonló (külső udvar, szentély, szentek szentje).

A szellem

Parancsoló szükség, hogy a hívó tudja: van szelleme, mert – amint rövidesen megismerjük – Istennel való mindenféle kapcsolatának ez a színpelje. Ha a hívó nem ismeri fel, hogy van szelleme, azt sem fogja megtudni, hogyan kerülhet kapcsolatba Istennel a szellem által. A szellem munkáját összetevészi a lélek gondolataival és érzelmeivel. Így megreked a külső körben, és soha nem kerül beljebb a szellemi körbe. A felsorolt igeversek (1Kor 2,11; 1Kor 5,4; Róm 8,16; 1Kor 14,14; 1Kor 14,32; Péld 25,28; Zsid 12,23; Zak 12,1) kieligőtlen bizonyítják, hogy nekünk emberi lényeknek emberi szellemünk van. Az emberi szellem nem azonos a lélekkel, de nem azonos a Szent Szellemmel sem. Mi Istent ebben a szellemben imádjuk.

A Biblia tanítása és a hívők tapasztalatai alapján a szellemről elmondhatjuk, hogy három részből áll, illetve három fő rendeltetése van. Ezek: a lelkiismeret, az intúció és a kommunió. A *lelkiismeret* a rosszat a jótól megkülönböztető féltő szervünk, és pedig nem az elménken felhalmozódott ismeret által, hanem közvetlenül. Az *intúció* (megérzés) az ember szellemének érzékelő része. Annymra más, mint a testi és lelki érzékelés, hogy ezt a külön nevet kapta. Az intúció minden külső befolyást független közvetlen megérzés. Isten kijelentése és a Szent Szellem minden munkája intúció útján jut el a hívőhöz. A hívőnek tehát erre a kettőre kell figyelnie: lelkiismerete hangjára és az intúció tanítására. A *kommunio* Isten imádása. A lélek szervei képtelenek Istent imádni. Isten nem közélthető meg sem gondolatainkkal, sem érzelmeinkkel, sem pedig szándékaikkal, csakis *közvetlenül* szellemünk által. A mi istenimádásunk és Isten hozzánk-fordulása közvetlenül a szellemünkben történik.

Mindez a „belső emberben” meg végbe, nem pedig a lélekben vagy a külső emberben. A lelkiismeret és az intúció között olyan a kapcsolat, hogy az előbbi az intúció alapján áll. Megítél minden – az intúció irányelveit nem követő – magatartást. A kommunióhoz pedig úgy kapcsolódik az intúció, hogy az ember intuitív ismeri Istent, és fogja fel akaratát. Semmiféle értelmi mérlegelés nem vezet el minket Isten megismeréséhez.

A Szentírásból tudhatjuk tehát, hogy szellemünknek legalább az a három feladata van. Az újjá nem született ember még nem nyert új életet, mégis erre rendeltetett. De vétki miatt halottnak tekintendő. Csak azért, mert valakinek érzékeny a lelkiismerete, éles az intúciója és szellemi érdeklődésű ember, az Újszövetség nem tekint megért embernek. Az ilyen ember arra bizonyíték, hogy szellemünk is van. Az újjászüléstől előtt a szellem elszakasztva él Istentől; csak megérzésünk után lakozik Isten és a Szent Szellem a mi szellemünkben. Az utóbbi ilyenkor eleveníti meg Isten, hogy a Szent Szellem eszközévé váljék.

Isten a szellemünket szüli újjá, továbbá tanít, vezet és elvisz az Ó nyugalomába. A legtöbb keresztényen annyira a lélekhez kötődött, hogy nagyon keveset tud a szellemről. Isten előtti alázatolt Ó kel kérnünk, tanítson meg tapasztalat által, mi a szellem és a mi a lélek.

Újjászülését megelőzően a hívó szelleme annyira elmerül a lélekben, hogy képtelen megkülönböztetni, vajon a lélekből vagy a szellemből származik-e valami. Az utóbbi feladatai keverednek az előbbivel. A szellem nem tudja kifejezteni eredeti szerepét – hogy Isten előt állítson –, mivel Isten számára halott. Úgy tetszik, mintha csupán a lélek tartozéka lenne. Míg az értelem, értelem és akarat egyre erőteljesebben kifejlődik, a szellem szerepe annyira elhomályosul, hogy szinte alig vehető észre. Ezért újjászülését után a hívó ember tegeyen tudatosan és határozottan különbséget a lelke és a szelleme között.

A Szentírásból tudjuk, hogy az újjá nem született ember szelleme ugyanúgy működik, mint a lélek; nincs különbség a kettő között. Ezt mutatják az alábbi igehelyek: 1Mózd 41,8; Bír 8,3; Péld 14,29; Péld 17,22; Ézs 29,24; Ézs 65,14; Dán 5,20.

A lélek

Mindazok az elemek, amelyek emberré tesznek bennünket, a lélekben találhatók. Az értelem, gondolat, eszme, szeretet, érzelem, választás, döntés stb. a lélek külsőből megnyilvánulása.

Az ember személyiségének három összetevője az akarat, az értelem és az értelem. Az akarat döntéseink eszköze, a választásra való képességünk. Enélkül az ember önmikódó szerkezetté sülyed. Az elme gondolataink szerve, intellektuális erőnk fejezi ki. Belőle származik a bölcsesség, ismeret és érvelés. Ha ez hiányzik az emberből, ostoba és eltomplult lesz. Rokonság ellenszerveink szerve az értelem. Általa tudjuk kifejezni szeretetünket és gyűlöletünket, örömlünket, bosszankodásunkat és boldogságunkat. Ha ez nincs meg bennünk, érzéketlenné válunk, mint a kő.

A lélek élete

A bibliatudósok kimutatják, hogy az „élet” megjelölésére a görög nyelvben három szót találnak: 1. bios, 2. psyché, 3. zoé. Mindhárom az életet jelenti, csak épp külön-különöz értelmezésben. A *bios* a megélhetéshez szükséges eszközöket jelenti. Urunk Jézus ezt a szót használja, amikor a szegény özvegyről elmondja, hogy mindenét a perelyébe dobta. A *zoé* a magasabb rendű élet, a szellem élete. Valahányszor a Biblia az örök élettel beszél, ezt a szót használja. A *psyché* pedig az ember animális életére, vagyis természeti életére utal. A Biblia akkor alkalmazza a szót, amikor általánoságban az ember életéről beszél. A *bios* a „lélek” és a „lélek élete” kifejezésekre a Biblia ugyanazt a szót használja az eredeti zövegben. A lélek nem csak egy szót jelenti az embernek, hanem kifejezi természetét való életét is. A Biblia sok helyén a

„lélek” szót „életnek” fordítják, mert különben nehezen volna érthető. A lélek valóban az ember élete.

Újjászületésünk előtt a lélek minden megjelenési formája – legyen az egyéniség, élet, erő, hatalom, döntés, gondolat, vélemény, szeretet, érzés – a lélek birodalmába tartozik. Más szavakkal, a lélek élete az ember születésekor örökölti élet. Mindaz, ami az életben foglaltatik, és mindaz, ami véle az ember válik, a lélek területére tartozik. Ha világosan fel tudunk ismerni minden lélekhez tartozó dolgot, később könnyebb lesz felismerni a szellemhez tartozókat. Meg tudjuk majd különböztetni a lelkit a szellemitől.

Az ember elbukása

A bűnös embernek a szellem és a lélek kapcsolata tökéletesen a visszajára fordult, az ember sötétségbe merült, s ennek következtében a teste sem marad meg, hanem felbomlik.

Az ember lelke többre becsülte az élet fájánál a jó és gonosz tudásának a fáját. „A jó és gonosz tudásának gyümölcse” kiemeli a lelket és elnyomja a szellemet. Isten nem csupán próbatételt végeztet tőle az embert, hanem azért is, mert tudta: a fa gyümölcse által eluralkodik rajta a lélek, szellemi élete pedig elorsorvad. Elvesztvi Istenről való igaz ismeretét, mintegy „meghal” Isten számára. A tilalom szeretetből fakadt. A jó és gonosz felismerése ebben a világban maga is gonosz. Ez az ismeret az ember lelkének értelméből származik. Felduzzasztja a lélek életét, és olyannyira elorsorvasztja a szellemet, hogy a megszűnő Istent ismerni, mintha halott volna.

Isten szolgáló közül sokan úgy tartják, hogy az élet fája jelképezi azt az életet, amelyet Isten felkínál a világnak Fiában, az Úr Jézusban. Ez pedig az isteni természettel bíró örök élet. Íme tehát két fa áll előttünk: az egyik megtermékenyíti a szellemi életet, a másik kifejleszti a lelki életet. Az ember, eredeti állapotában sem nem bűnös, sem nem szent és igaz. A kettő közt áll. Elfo-

gadhatja Isten életét, és szellemi emberré válhat, az isteni természet részesevé, vagy lelkivé teheti teremtményi életét és sorvasztásra felületi szellemét. Isten tökéletes egyensúlyt teremtett az ember három eleme között. Ha azonban valamelyik túlsúlyba jut, a másik kettő elorsorvad. A bűnösét gondos tanulmányozásából látjuk, hogy Isten elleni lázadásukban Ádám és Éva olyannyira kifejlesztették lelküket, hogy az teljesen elnyomta szellemüket, és mindketten sötétségbe merültek.

A Sátán így októta Ádám bukását, hogy akaratát az érzelmein keresztül ragadta meg. Éva akaratát pedig elsötétítendő értelem át vette birtokába. Mikor az ember akaratát, érzelmet és értelmét megmérgezte a kígyó, és az ember a Sátánt követte Isten helyett, szelleme, amely által Istennek kapcsolatban volt, végzetes csapást szenvedett. Íme, látjuk a Sátán munkálkodásának törvényszerűségeit. A test (gyümölcsevés) felhasználásával az ember lelkét bűnbe viszi. A lélek bűnbe esett, a szellemre pedig sötétség borult. Munkásságának mindig ez a sorrendje: kívülről befelé. Amint az ember enged a Sátánnak, az rabul ejti egész lényét, és megöli szellemét. Isten ezzel szemben mindig belülről kifelé munkálkodik. Az ember szellemén kezd munkáját, az elme megvilágosításával folytatja, feléleszti érzelmeit és felindítja akaratát, hogy a testet Isten akaratának végrehajtására késztesse. A Sátán munkája tehát kívülről befelé irányul, Isten minden munkája pedig belülről kifelé. Ezen a módon mi is megkülönböztethetjük, mi való Istentől és mi a Sátántól.

A szellemi ember teljesen Istentől függ, és maradéktalanul kielégíti az, amit Istentől kapott. A lelki ember Istentől távolodik, és olyan dolgokat igényel, amelyeket Isten nem szánt neki, kiváltképpen „tudást”. A függetlenség a lelki ember fő jellemzője.

Szellem, lélek és test a bűnösét után

Mikor Isten először szólt Ádámmal, ezt mondta: „Amely napon eszel arról (a jó és

a rossz tudásának fájáról), bizony meghalsz” (1Móz 2,17). Ádám és Éva azonban évszázadokon át tovább élt, miután ettek a tiltott gyümölcsből. Ez nyilvánvalóan mutatja, hogy Isten nemcsak testi vonatkozásban érte a halált. Ádám halála szellemében kezdődött el.

Mi a halál tulajdonképpen? Tudományos meghatározása: „mikor megszűnik az embernek környezetével való kapcsolata”. A szellemi halál megszűnteti az Istenrel való kapcsolatát. A test halála megszűnteti a kapcsolatot teste és szelleme között. Ha tehát a szellemet halottnak mondjuk, ez nem azt jelenti, hogy nincs többé szellem, hanem egyszerűen annyit, hogy elvesztette Isten iránti érzékenységét, és mintegy meghalt a számára. A pontos helyzet az, hogy a szellem képtelen Istennek kapcsolatban lenni. Kép gyanánt a következő szolgáljon: A némának van szája és tüdije, de valami baj van a hangszalagjaival, és így nem tud beszélni. Az emberi beszédre néve a szája halottnak tekinthető. Így halt meg Ádám szelleme, mert engedetlen volt Istennel szemben. Szelleme megdagan ugyan, mégis meghalt Isten számára, mert elvesztette szellemi érzékenységét. Ez mindmáig így van: a szellemünket megrontotta a bűn, nem képes kapcsolatba kerülni Istennel, s így az embert szellemileg halottá tette. Lehet vallásos, erkölcsös, tanult, tehetséges, erős és bölcs, de ugyanakkor Isten számára halott. Beszélhet Istenről, felhozhat érveket létezésé mellett, prédikálhat Róla, és mégis halott a számára. Képtelen meghallani és érzékelni Isten Szellemének hangját. Ezért az Újszövetségben Isten gyakran nevezi halottnak a hűstest szerint élő embereket.

Az őszüleink szellemében kezdődő halál fokozatosan terjedt bennünk, míg egyszer elérte a testünket is. Ádám még sok évet élt, szellemi halálát követően, de közben munkálkodott benne a halál, mígnem szelleme, lelke és teste egyaránt meghalt. Teszte, mely dicsőséges testé válhatott volna, ehelyett visszatért a porba. Mivel belső

zűrzavarba merült, külső emberének is meg kellett halnia és szétbomlania. Ezért Ádám (és vele együtt valamennyi leszármazottjának) szelleme a lélek zsarnokai uralma alá került, míg végül fokozatosan feloldott benne, és a két rész eggyé lett. A Zsidóközh írt levél frója kijelenti, a 4,12-ben, hogy Isten Igéje áthatja és elválasztja a szellemet és a lelket. Azért szükséges ez a szétválasztás, mert a szellem eggyé lett a lélekkel. Amíg szoros egyben ének, az embert a fizikai világ rabjává teszik. Az ember mindent az értelem és érzések parancsszavára eslecszik. A szellem elvesztette hatalmát és érzékelő erejét, mintha halott volna. Az Isten szolgálatára irányuló képessége megbénult, hasonlóan az Istenrel való kapcsolat teremtésére irányuló tevékenységéhez. Mintegy görcsös állapotban lanni, mintha nem is létezne. „Ezek azok... akik érzékiek, akikben nincsen Szent Szellem” – mondja erről Júdás 19. Ez azonban semmiképpen nem jelenti az emberi szellem létezésének megszűnését, mivel a 4Móz 16,22 szerinti: „Isten minden hűstest szellemének Istene”. Valamennyi emberi lényben megvan a szellem, bár a bűn által megtompult, és képtelen az Istenrel való kapcsolatteremtésre.

Az 1Kor 2,14 így beszél az újjá nem született emberről: „Lelki ember pedig nem értheti az Isten Szellemének dolgait, mert boldonságok neki, mert meg sem értheti, mivelhogy szellemiképpen ítéltetnek meg”. A lelkük uralma alatt álló emberek – elnyomott szellemükkel – szöges ellenítelt a szellemi embernek. Rendkívül értelemes lehetnek, nagyszerű eszmékkel és elméletekkel, de nem érthetik meg Isten Szellemének dolgait. Képtelenek kijelentést venni a Szent Szellemről, mert annak kijelentése alapján különbözik az emberi eszméktől.

Isten rendelése értelmében a szellemnek kell uralkodnia a lélek felett. De amikor az ember „hűstestivé” lesz, szelleme a lélek szolgájává válik. Ha tovább szül, akkor a test őstőnéit követi. A szellem uralmát

először átveszi a lélek, majd a test. Így süllyed egyre mélyebbre az ember.

A bűn megölte a szellemet. Minden ember osztályrésze a szellemi halál, mert mindnyájan halottak vétkeik és kívánságai miatt. A bűn függetleníttette a lelket Istentől, a „lelki élet” ezért önzó és önféj élet.

A megváltás

A halál a bűn kikerülhetetlen következménye. S végül „a halál minden emberbe elhatott, mivelhogy mindenek vétkezek”. Nemcsak „elérkezett vagy eljutott” minden emberhez, hanem szó szerint áthatott minden embert. Az embernek nincs olyan része, amelybe be ne hatolt volna. A halál áthatotta az ember szellemét, lelkét és testét. Ezért parancsoló szükség az ember számára az isteni élet újraelnyerése. Az üdvösséget azonban valamiféle emberi megújulással nem lehet elérni, mert a halált nem lehet érvényteleníteni. A halálból való szabaduláshoz először meg kell ítélni a bűnt. Pontosán ez történt az Úr Jézus megváltó munkájára által.

A hármas-teremtésű ember vétkezett, ezért az embernek meg kell halnia. Az Úr Jézus eljött, emberi testet öltött magára, emberi természetet vett fel, hogy Ő lételessék meg az ember helyett.

A keresztien a bűnös – szellemében, lelkében és testében – megítélte. Az Úr halála és feltámadása által képes Isten Szent Szelleme isteni természetet plántálni belénk. A kereszt elhordozza a bűnös felett kimondott ítéletet, megfeszíti a bűnöst, és felszabadítja benne az Úr Jézus életét. Ezért aki elfogadja a keresztet, újjászületik a Szent Szellem által, és befogadja az Úr Jézus életét.

Újjászületés

Mivel az ember szelleme halott születésétől fogva, ezért megelevenítésre van szüksége. Az újjászületés tudvalevően az ember SZELLEMEBE hozza Isten életét. Az újjászületés teljességgel a szellemünkben

megy végbe, és semmi köze a lélekhez és a testhez.

A bűnbánat, bűneink elsíratása, maga a döntés sem hoz üdvösséget. A bűnváltás, döntés és sok egyéb vallásos cselekedet szintén nem tekinthető újjászületésnek. Az újjászületés idején a Szent Szellem az ember szellemébe költözik, megeleveníti azt, mint amikor lámpát gyújtanak. Ez az Ez 36,26-ban említett új szellem. A halott szellem életre támad, amikor a Szent Szellem átjuttat Isten örököt fogva való életével.

Újjászületésrőkr az ember Isten tulajdon életét kapja szellemébe, és Istentől születik. Következésképpen a Szent Szellem uralkodik az ember szellemén, ez utóbbi úrrá lesz az ember lelkén, s a lélek a testen. Mivel a Szent Szellem válik az ember szellemének életévé, utóbbi az ember egész lényének életévé lesz. Minden újjászületett emberben helyreáll a szellem-lélek-test Istentől adott rendje.

Mit kell tennünk a szellemünkben való újjászületés érdekében? Az embernek hitben oda kell adnia magát – szellemét, lelkét és testét – az Úr Jézussal való egységre. Azaz, úgy kell tekintenie Jézus halálára, mint önmagára, feltámadására pedig mint tulajdon feltámadására.

Még valamit vegyünk gondosan figyelembe: Krisztusban sokkal többet nyerünk, mint ami Adámban a bűneste előtt a miénk volt. Az újjászületés nemcsak kiszabadítja az ember szellemét és lelkét a sötét zűrzavarból, hanem adja Isten természetfeletti életét is. Az ember elsötétült és bukkot szelleme megelevenedik a Szent Szellem megerősítése által, és képes elfogadni az Istenből való életet. Ez az újjászületés.

Az újjászületett emberekben létrejött a nagy lehetőség a szellemi növekedésre. A bennük lévő élet tökéletes, de még éretlen. Ezért határtalan lehetősége van az érése: A Szent Szellem képes a személyiséget teljes győzelemre juttatni, a test és lélek felett.

KIADÓI MEGJEGYZÉSEK

a magyar Biblia fordítási és értelmezési problémáihöz

1903-ban, az akkori Sziléziában indította el Isten mentő szeretete a Délkelet-Európa-Missziót (Süd-Ost-Europa Mission, Siegen), amelyet a különböző egyházak közösségeiben élő hívő keresztények támogatnak. Ennek egyik ága a Stuttgartban székelő Evangéliumi Kiadó, amely 1957. tavaszán kezdte meg munkáját. Evangélikus irodalom mellett hitméllytő könyveket is ad ki, minthogy az evangélium – az egyetemes papság elve alapján – főleg az érettkorúságra eljutott hívők személyes bizonyoságtétele által terjed.

A kiadó munkájáról a Szent István Társulat egyik hivatalos lektora 1989-ben többek között így írt:

„Az Evangéliumi Kiadó valamennyi könyve egyértelműen és kizárólag hitbizalmi jellegű... A stuttgarteri Evangéliumi Kiadóról valójában nehéz megállapítani, hogy konkrétan melyik protestáns felekezethez képviseli. Kiadványaikat világszerte terjesztik, főként hazánkban. A kiadó szerzői gárdája is teljesen vegyes, szinte minden felekezetről toboroz magának munkatársakat.”

Az Evangéliumi Kiadó iraterrjesztési szolgálatában az egyetlen zsmormérték a Szentírás, nem pedig valamelyik felekezeti tanítása. Eppen ezért az Evangéliumi Kiadó nem foglalkozik sem a népegyházak, sem a Krisztus nevére hivatkozó szabadegyházi csoportok tanáival, dogmáival, tehát felekezeten felül és kívül álló irodalmat ad ki és terjeszt.

Ugyanakkor nem fogadhatja el azt a felfogást, hogy az „ember két részből áll”. Továbbá azt sem, hogy az Újszövetség két következetesen megkülönböztetett szava, a *pneuma* és a *psziché* közt nem kell különbséget tenni. „A Bibliában ugyan van különbség, de a magyar nyelv képtelen erre a megkülönböztetésre – mondják egyesek –, tehát mi, magyarok, töröljük el a különbséget.” Nem kívánunk vitázni azokkal a megállapításokkal, amelyek egyes teo-

lógusok képviselnek. Az ő látásuk sem egyesben ebben a kérdésben. Most kerül újabb kiadásra Csia Lajos fr. lelkes Újszövetség-fordítása, amelyet sok lelkész elfogad és becsl; Csia a *pneuma* fogalmát következetesen a szellem szóval adja vissza.

Természetesen megértjük, ha egy felekezeti lelkesei saját egyházuk dogmatikáját képviselik, egyházuk tagjait azonban mégsem kell félténnük egyes bibliai kulcsszavak más fordítási változataitól. Az Evangéliumi Kiadó könyvei a keresztényen élet jó indulását, majd egészséges fejlődését és növekedését szolgálják. Nagyobb világosságra, mélyebb hitre, magasabb színvonalú lelki-szellemi életre kívánják eljuttatni az Istent kereső, illetve Őt szolgáló bizonyosgátéteket. Az emberi értelemmel meg nem hamisított *Ige élő és ható*, megeleveníti az őszintén kereső embert.

Elfogadhatatlan és a magyar nyelvet igaztalanul, súlyosan degradáló az az állítás, hogy a Biblia eredeti nyelveivel szemben a magyar nyelv nem tud különbséget tenni a „*pneuma*” és a „*psziché*” szavak között. Ez nem áll fenn. A magyar nyelv a többi nyelvhez hasonlóan ugyanígy őt vagy hat jelentésváltozáttal rendelkezik a „szellem” szó tartalmát illetően. Nyelvi babona az, hogy nálunk a szellem szó csak kisértetet vagy elvont fogalmat jelent. Az értelmező szótárak felsorolják – így a magyar is – a szellem szó jelentésváltozatait. Ha Istent nem tetszett két szót használni, nekünk sem szabad ezeket összemoseni. Ha az olvasnak pl. hogy: „a szellő fúj, ahová akar... így van mindenki, aki a szellőtől fogant” – egy gyermek is megérti, hogy itt két jelentésváltozatról van szó.

A *Müncheni Kódex*-ben, a legelső magyar bibliafordításban pl. a „szellet” szó szinte hű alakja az eredeti görög „*pneuma*” szónak.

Természetesen, ha azt akarjuk kimutatni, hogy a *pneuma* szót „nem lehet”, de „nem

is szabad", sőt „nem is szükséges” a magyar szellem szóval fordítani, akkor azt kell mondanunk, hogy emögött az a közép-korból átvett teológiai antropológiai dogma húzódik meg, miszerint az ember kettős tagozódású lény: test és lélek. Ez nem felel meg a tényeknek, az Ige meghamisítása nélkül ezt nem lehet elfogadni és bizonyítani, mert ellene mond a „Sola Scriptura” elvének. Más népek bibliafordítói nem merik a lélek és a szellem szavakat egygőz olvasztani (igy: spiritus – anima; Geist – Seele; spirit – soul; esprit – ame; duh – suflet; stb.), még akkor sem, ha egyesek magyarzataikban a kettős tagozódású embert hirdetik. Külföldi testvéreink képtelenségnek tartják, ha hallják, hogy nálunk a „Heilige Seele”, vagy „Holy Soul” kifejezések használatosak. Igazuk van abban, hogy akkor mi nem is érthetjük pontosan a Bibliát, sőt sok mindent félreértünk. Pl. „Ne higgyetek minden léleknek!” (1Jn 4,1). Ezt a magyar olvasó úgy érti, hogy ne higgyünk minden embernek. Holott itt arról van szó, hogy ne higgyünk minden szellemi megnyilatkozásnak. Péterből is a gonosz szellem szólt, amikor az Urat vissza akarta tartani a keresztes vállalásától. Vagy pl. a szaduceusok nem hitték, hogy van „feltámadás, angyal és szellem”. Itt nem lehet szellem helyett lelket mondani, mert azt, hogy lelkünk van, ők maguk sem vonták kétségbe.

A hagyományoktól szükségszerűen és folytonosan el kell szakadnunk. A már bevett szellem szót új tartalommal kell megtölteni. *Kosztolányi Dezso* tanácsát újra idézzük: „Használjuk bátran új értelemmel is a szavakat, mert a használat tölti meg azokat tartalommal.” Említésre méltó *Kodolányi János* helyes szellem-szóhasználatát a *Koren Emil*-lel folytatott (1951) levelezésében: „Ez után a „vízben” történt újjászületés után hátra van még a „szellemben” való újjászületés, azaz beavatás. ... ugyan mit tud az a 14-15 éves kiskamasz, kis surján leánya a Szent Szellem által történő beavatás igazi tartalmáról és súlyáról?” – Hivatkozunk még dr. Szalay Károly idegor-

vosnak a „Fáklyafény” c. sorozatban, 1942-ben megjelent füzetére, amelynek címe és tárgya: „A test, lélek és szellem harmóniája”. Utalunk még a dr. Kiss Ferenc orvosprofesszor ösztönzésére lefordított *Watchman Nee: A normális keresztény élet* c. könyvre. Ebben Kiss Ferenc személyes kérésére a pneuma szót mindenütt a szellem szóval fordítottuk, bár azt kívánta, hogy a sokak számára még szokatlan „Szent Szellem” kifejezés helyett egyelőre használjuk a „Szentlélek” szót. Később azonban kiderült, hogy ez a kettős szóhasználat annyira zavaró, hogy azt a továbbiakban nem alkalmazhattuk.

Végül ismételen hangsúlyozzuk, hogy számunkra minden kérdésben egyedül a teljes Szentírás a mérvadó.

UTÓSZÓ

A Szentírás iránti tiszteletünk, az Ige szeretete készítette bennünket az elmúlt 30 évben a *szellem és a lélek* szavak pontosabb használatára. Ennek feltétlen szükségességére a „Vetés és Aratás” hasábjain ismételen rámutattunk. Mivel olvasóink egy része nem értette meg szándékunkat, ezért fontosnak látjuk, hogy az erről a témáról megjelentetett cikkek egy részét különnyomatban is kiadjuk.

Előszónak és témaindító cikknek szántuk lapunk alapító-szerkesztőjének, Ungár Aladárnak az írását. A következő hozzászólások, állásfoglalások mind a „Vetés és Aratás” c. folyóiratunkban jelentek meg, kivéve az utolsó két cikket.

Füzetünket azzal az imádsággal indítjuk útnak, hogy a Szentírást szerető olvasó – az *Állásfoglalás*-t figyelmesen áttanulmányozva – alaposabb bibliaismeretre és a Jézus Krisztussal való mélyebb életközösségre eljusson.

Stuttgart / Budapest, 1992 karácsonyan,
az *Evangeliumi Kiadó Szerkesztőségé*

EVANGÉLIUMI KIADÓ

Ganzenstrasse 13

D-70567 Stuttgart

Ó-utca 16

H-1066 Budapest VI